

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 7/2008

Cena \$ 2.50

JULY 2008

Pout' do Svaté země (19)

Hora Karmel

Pohoří Karmel se nachází v severozápadním Izraeli a táhne se od Středozemního moře od dnešního města Haify směrem na jihozápad v délce 23 km a šířce 10 km. Nejvyšší hora dosahuje výšky 546 metrů nad mořem. Zeměpisnou polohou je pohoří zhruba na úrovni Genezaretského Jezera. Zatímco na severozápadní straně spadá pohoří Karmel příkře do moře, směrem na jih přechází ve vlnách lesního porostu pozvolna v Šaronskou nížinu. Ta vytváří pás široký 12 - 20 km, který na jihu dosahuje až k Jafě, která je předměstím hlavního města Tel Avivu. Protože nížina byla zavlažovaná četnými prameny a potoky, byla pro svou bohatou vegetaci proslulá již ve starověku. O příslušné nádhře jejích květů je zmínka ve Velepísni (2, 1): „Jsem kvítek Šaronský, lilie v dolinách.“ Nedostatečné obdělávání půdy vedlo v pozdějších dobách k tomu, že se celé dlouhé pásy země změnilly v močály, protože pobřežní duny a navátý písek ztěžoval odtok řek. Písečné přesypy se časem změnilly na tvrdý písek. Dnes je Šaronská rovina hlavní oblastí pro pěstování citrusů.

Jméno Karmel se původně odvozuje od pohanského boha Karmel, který zde byl uctíván v pradávných dobách a etymologicky označuje tento výraz „plantáž velmi kvalitních stromů“. Pro svou neobyčejně úrodnou půdu bylo pohoří Karmel hebrejsky nazýváno kerem-el, což znamená Boží vinice nebo vinice Páně. Jižní část pohoří je bohatě zalesněna duby, borovicemi, olivovými a vavřínovými stromy. Archeologové zde našli starodávne lisy na víno a olej.

Zmínku o Karmelu nacházíme v mnoha zápisech ze starověku. Veni, generál egyptského faraóna Phiopa I., který se ve 23. století př. Kr. vyloďil u břehů Palestiny popisuje pohoří Karmel jako „gazelin nos“. Podobně v soupisu dobytých území faraóna Thumosis III. v 15. století př. Kr. je Karmel nazýván „svatou hlavou“ s oltářem Baalovi. Slavný starořecký matematik Pytagoras navštívil Karmel, který měl tehdy pověst nejposvátnější hory ze všech

hor. Římský spisovatel Tacitus zaznamenal, že tam byla věštice, kterou navštívil císař Vespasian, aby se tam dozvěděl o své budoucnosti a zároveň uvádí, že zde nestál žádný chrám, jen oltář bez jakéhokoli obrazu na něm.

V době starozákonní tvořil Karmel hranici mezi čtyřmi kmeny v Izraeli: na severovýchodě byl Ašer, na východě Zabulón a Isachar a na jihu Manases. (Joz 19, 26) Zdá se však, že hora sama nebyla přidělena žádnému kmeni, ale tvořila společné útočiště.

Ve Starém zákoně je pohoří Karmel pro svou přírodní nádhru považováno za symbol krásy a přirovnává se k Libanonu a Šaronu: „Tedy poušť bujně rozkvetne, radostně bude jásat a plesat. Bude jí dána sláva Libanonu, nádhra Karmelu a Šaronu. Ty uvidíš slávu Hospodinovu, nádhru našeho Boha.“ (Iz 35, 2) Podobně i v Šalamounově Velepísni se srovnává krása Karmelu s krásou ženy: „Tvá hlava se tyčí jako Karmel, vrkoče tvé hlavy jsou jako purpur. Král je těmi kadeřemi spoután.“ (Pís 7, 6) Z hlediska eschatologického je Karmel symbolem příchodu posledních časů Božího požehnání a obnoveného království: „A přivedu Izraele zpět na jeho nivu a bude se pásat na Karmelu i v Bašanu a sytit se v Efraimském pohoří a v Gileádu.“ (Jer 50, 19)

Nejčastěji však bývá v biblických dějinách hora Karmel, která se nachází přímo nad mořem v blízkosti dnešní Haify, spojována se jménem proroka Eliáše, který se zde jako jediný prorok skutečného Boha Izraele – Hospodina střetnul s proroky Baalovými a Ašerínými, jak to popisuje 1. kniha Královská: Eliáš řekl králi Achabovi: „Nyní zaříd', ať se ke mně shromáždí na horu Karmel celý Izrael i čtyři sta padesát Baalových proroků a čtyři sta proroků Ašeríných, kteří jedí u stolu s Jezábelou.“ Achab tedy obeslal všechny Izraelce a shromáždil proroky na horu Karmel. Tu přistoupil Eliáš ke všemu lidu a řekl: „Jak dlouho budete poskakovat na obě strany? Je-li Hospodin Bohem, následujte ho; jestliže Baal, jděte za ním!“

Lid mu neodpověděl ani slovo. Eliáš dále řekl lidu: „Jako Hospodinův prorok zbývá už sám, ale Baalových proroků je

čtyři sta padesát. Ať nám dají dva býky. Oni ať si vyberou jednoho býka, ať ho rozsekají na kusy a položí na dříví, ale oheň ať nezakládají. Já udělám totéž s druhým býkem: dám ho na dříví, ale oheň nezaložím. Vyzývejte pak jména svých bohů a já budu vyzývat jméno Hospodinovo. Bůh, který odpoví ohněm, ten je Bůh.“ Všechni lidé odpověděli: „To je správná řeč.“ Eliáš vyzval Baalovy proroky: „Vyberte si jednoho býka a připravte ho první, protože vás je víc. Potom vyzývejte jména svých bohů, ale oheň nezakládejte!“ Vzal tedy býka, kterého jim dal, připravili ho a od rána až do poledne vyzývali Baalovo jméno: „Baale, odpověz nám!“ Neozval se však nikdo, nikdo neodpověděl. A poskakihovali u zhotoveného oltáře. V poledne se jim Eliáš začal posmívat: „Volejte co nejhlasitěji, vždyť je to bůh! Třeba je zamýšlen nebo má nucení anebo odcestoval. Snad spí, ať se probudí!“ Oni volali co nejhlasitěji a zasazovali si podle svého obyčej rány meči a oštěpy, až je polévali krví. Minulo poledne a oni ještě pokračovali až do chvíle, kdy se přináší obětní dar. Neozval se však nikdo, nikdo neodpověděl, nikdo tomu nevěnoval pozornost. Tu řekl Eliáš všemu lidu: „Přistupte ke mně!“ Všechni lidé k němu přistoupili a on opravil pobožený Hospodinův oltář. Vzal dvanáct kamenů podle počtu kmenů synů Jákoba, k němuž se stalo slovo Hospodinovo, že se bude jmenovat Izrael. Z kamenů vybudoval oltář ve jménu Hospodinově a kolem oltáře vymezil příkopem prostor pro vyšetí dvou měřů. Pak narovnal dříví, rozsekal býka na kusy a položil na dříví. Nato řekl: „Naplněte čtyři džbány vodou a vylíjte ji na zápalnou oběť a na dříví!“ Oni to udělali. Potom řekl: „Udělejte to ještě jednou.“ Oni to udělali. Znovu řekl: „Udělejte to potřetí!“ Udělali to tedy potřetí. Voda tekla okolo oltáře a naplnila i příkop. Nastal čas, kdy se přináší obětní dar.

Pokračování na str. 10

Foto na titulní straně:

Kostel Panny Marie – Stella Maris na hoře Karmel nad městem Haifa

Panny Marie Karmelské

16.července

Horo krásná, spanilá,
kde přebývá Maria,
jak jsi krásná k milování,
svatá Panno Maria.

Uslyšel jsem libý hlas,
jak Maria volá nás:
„Pojďte ke mně, dítka moje,
už je čas, aj, už je čas.“

Ti ptáčekové spanilí
chválí Pannu Marii,
žežulenky libým hlasem
cukrují, aj, cukrují.

Poutníčkové rozmilí,
pozdravujte Marii,
čisté srdce Boží Matce
dejme jí, aj, dejme jí.

Ó převzácný klenote,
nejkrásnější na světě,
kdo tebe má, ten se s tebou
jako v nebi raduje.

Slyš, Matičko, volání,
pros za věrné křesťany,
by se ráčil Bůh smilovat
nad námi, ach, nad námi.

Vypros nám požehnání,
Maria, naše Paní,
ať vira, naděje, láska
přebývá mezi námi.

Zvlášť se rač přimlouvati,
až budem umíratí,
bychom hodně Tělo Páně
přijali, ach, přijali.

*Stará poutní píseň
z Cyrilometodějského kancionálu*

Zásvětná modlitba k Panně Marii Karmelské

Maria, Královno a Matko Karmelu!

Přicházím dnes, abych se ti zasvětil, protože celý můj život je jen nepatrný projev vděčnosti za mnohé milosti a požehnání, kterých se mi dostalo od Boha tvými rukama. S láskou se díváš na ty, kdo jsou oděni tvým Škapulířem, a proto tě prosím:

Podporuj svou silou mou slabost, osvěćuj svou moudrostí temnoty mé mysli a rozmnožuj ve mně víru, naději a lásku, ať ti mohu každý den pokorně a věrně sloužit. Ať ke mně Škapulíř stále obrací tvé milosrdné oči, ať je mi zárukou tvé zvláštní ochrany v denním boji, abych byl věrný tvému Synu i tobě. Ať mě odvrací od všeho hříšného v životě a připomíná mi ustavičně povinnost pohlížet na tebe a odívat se ctnostmi.

Od nynějška se budu snažit žít důvěrně spojen s tvým duchem, obětovat všechno Ježíši skrze tebe a učinit ze svého života obraz tvé pokory, lásky, trpělivosti, mírnosti a ducha modlitby.

Nejmilejší Matko, podpírej mne svou neustávající láskou, ať se mi, nehodnému hříšníku, dostane jednou zaměnit svůj škapulíř za nebeské svatební roucho a přebývat s tebou a s karmelskými svatými v království tvého Syna. Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

16.neděle v mezidobí - 20.července 2008

1. ČTENÍ - Mdr 12, 13.16-19

Čtení z knihy Moudrosti.

Kromě tebe není boha, který by se o všechno staral, nemusíš dokazovat, že soudíš spravedlivě. Neboť tvá moc je základ spravedlnosti a to, žeš pánem, činí tě shovívavým ke každému. Vždyť sílu ukazuješ jen tomu, kdo nevěří v tvou svrchovanou moc, a třesáš vzdor těch, kdo ji znají. Ty však, který vládneš silou, v mírnosti soudíš a nás vedeš se vši šetmostí, neboť kdykoli chceš, máš moc vždycky v ruce. Takovým jednáním jsi poučoval svůj lid, že spravedlivý musí být lidumilný. Svým synům poskytuješ radostnou naději, že po hříchu dáváš příležitost k lítosti.

2. ČTENÍ - Řím 8, 26-27

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vhodně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a Bůh, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

EVANGELIUM - Mt 13, 24-43

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš předložil zástupům toto podobenství: „Nebeské království je podobné člověku, který nasej na svém poli dobré semeno. Ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozházel mezi pšenici plevel a odešel. Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, tehdy se ukázal i plevel. Tu přišli služebníci k hospodáři a řekli mu: 'Pane, copak jsi nenasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal plevel?' On jim odpověděl: 'To udělal nepřítel.' A služebníci mu řekli: 'Máme jít a sesbírat ho?' On však řekl: 'Ne. Jinak byste při sbírání plevelu mohli s ním vytrhat i pšenici. Nechte obojí spolu růst až do žní - a o žních řeknu žencům: 'Nejprve seberte plevel a svažte ho do snopků k spalení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.'“ Předložil jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrnko, které člověk vzal a zasel na svém poli. Je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích.“ Pověděl jim jiné podobenství: „Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“ To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok: 'Otevřu ústa v podobenstvích, vypovím, co bylo skryté od založení světa.' Potom rozpustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili: „Vylož nám to podobenství o plevelu na poli.“ Odpověděl: „Ten, kdo rozsévá dobré semeno, je Syn člověka, pole je svět. Dobré semeno jsou synové Království, plevel jsou synové toho Zlého. Nepřítel, který ho zasel, je ďábel. Žeň je skonání věku, ženci jsou andělé. Jako se sbírá plevel a spaluje se v ohni, tak bude i při skonání věku. Syn člověka pošle své anděly, ti posbírají z jeho království všechny svůdce a ty, kdo dělají nepravosti, a uvrhnou je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce. Kdo má uši, slyš!“

17.neděle v mezidobí - 27.července 2008

1. ČTENÍ - 1 Král 3, 5.7-12

Čtení z první knihy Královské.

Hospodin se zjevil Šalomounovi ve snu v noci. Bůh pravil: „Žádej si, co bych ti měl dát.“ Šalomoun řekl: „Hospodine, můj Bože, tys učinil svého služebníka králem místo Davida, mého otce. Ale já jsem mladíček a nevím si rady. Tvůj služebník je však uprostřed tvého lidu, který sis vyvolil, lidu četného, který nelze pro množství ani sečíst ani odhadnout. Dej proto svému služebníku chápavé srdce, jak vládnout nad tvým lidem a rozlišovat dobro a zlo, nebo kdo by jinak mohl vládnout nad tímto tak početným lidem?“ Pán se líbilo, že Šalomoun žádal právě toto, a proto mu řekl Bůh: „Proč nevádh jsi žádat právě toto a nežádal sis dlouhý věk ani bohatství ani život svých nepřátel, ale přál sis chápat právo, hle - splním tvá slova. Dám ti moudré a prozíravé srdce, že nebylo podobného přede tebou, ani po tobě podobné nepovstane.“

2. ČTENÍ - Řím 8, 28-30

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobru, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které napřed poznal, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, tak je povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

EVANGELIUM - Mt 13, 44-52

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl zástupům: „Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí na něm jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí. Nebeské království je také podobné obchodníkovi, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. Dále je nebeské království podobné síti, která se spustí do moře a zahrne všechno možné. Když je plná, rybáři ji vytáhnou na břeh a posadí se, co je dobré, vyberou do nádob, co však za nic nestojí, vyhodí. Tak to bude při skonání věků: Vyjdou andělé, oddělí zlo od spravedlivých a hodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. Rozuměli jste tomu všemu?“ Odpověděli: „Ano.“ A on jim řekl: „Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynášá věci nové i staré.“

18.neděle v mezidobí - 3.srpna 2008

1. ČTENÍ - Iz 55, 1-3

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin: „Nuže, vy všichni, kteří žízníte, pojďte ke vodě; i když jste bez peněz, pojďte, zásobte se a jezte bez peněz zdarma víno a mléko! Proč vydávat peníze za to, co není chléb svůj výdělek za to, co nesyť? Slyšte mě a budete hodovat, vychutnávat tučná jídla! Nakloňte ucho své a pojďte ke mně! Poslouchejte, a naplní vás nový život! Sjednám s vámi věčnou smlouvu na věrných slibech daných Davidovi.“

2. ČTENÍ - Řím 8, 35.37-39

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snažení nebo útlak nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabít? Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrz

ho, který nás miluje. A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani mocnosti, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.

VANGELIUM - Mt 14, 13-21

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uslyšel o smrti Jana Křtitele, odebral se lodí na opuštěné místo, aby byl sám. Jakmile o tom lidé uslyšeli, šli pěšky za ním. Když vystoupil a uviděl velký zástup, bylo mu jich líto a uzdravil jejich nemocné. K večeru k němu přistoupili učedníci a řekli: „Toto místo je opuštěné a už se připozdilo. Rozpusť proto zástupy, ať se rozejdou po vesnicích a koupí si něco k jídlu.“ Ale Ježíš jim řekl: „Není třeba, aby odcházeli. Vy jim dejte jíst!“ Odpověděli mu: „Máme tady jenom pět chlebů a dvě ryby.“ Ježíš řekl: „Přineste mi je sem.“ A rozkázal, aby se lidé posadili na trávě. Potom vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhledl k nebi a požehnal, rozbil chleby a dal učedníkům a učedníci zástupům. Všichni se najedli dosyta a ještě sesbírali plných dvanáct košů zbylých kousků. Těch, kdo jedli, bylo na pět tisíc mužů kromě žen a dětí.

19.neděle v mezidobí - 10.srpna 2008

ČTENÍ - 1 Král 19, 9a. 11-13a

Čtení z první knihy Královské.

Když přišel Eliáš k Boží hoře Chorebu, přenocoval tam v jeskyni. Tu se k němu ozvalo Boží slovo. Řeklo mu: „Vyjdi ven a postav se na hoře před Hospodinem!“ Hospodin přecházel: prudký a silný víchř, který trhá hory a láme skály, vál před Hospodinem, ale Hospodin ve víchru nebyl. Potom nastalo zemětřesení, ale Hospodin v zemětřesení nebyl. Po zemětřesení šlehal oheň, ale Hospodin v ohni nebyl. Po ohni následoval šum jemného vánku. Když to Eliáš slyšel, zahalil si tvář pláštěm, vyšel ven a zastavil se u vchodu do jeskyně.

ČTENÍ - Řím 9, 1-5

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Mluvím pravdu - vždyť jsem Kristův - nelžu, a totéž mi osvědčuje i svědomí osvěcené Duchem svatým: velký zármutek a bolestnou bolest nosím v srdci. Přál bych si totiž, abych já sám byl proklet, od Krista vzdálen, pro své bratry, s kterými jsem tělesně přiznán. Vždyť jsou to Izraelité, byli přijati za syny, Bůh s nimi vybral, uzavřel s nimi smlouvu, dal jim zákonodárství, bohoslužbu a zaslíbení. Jejich předkové jsou praotci izraelského národa a od nich podle lidské přirozenosti pochází i Kristus - Bůh, který je všecko, buď velebený navěky! Amen.

VANGELIUM - Mt 14, 22-33

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš nasýtil zástupy, hned potom přiměl učedníky, aby vystoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než on rozpustí zástupy. Když zástupy rozpustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Nastal už večer, a byl tam sám. Zatím byla loď už daleko od břehu a vlny jí zmítaly, protože vanul vítr proti nim. Když Ježíš šel k nim a kráčel po moři. Když ho učedníci uviděli, vyděsili se, zděsili se, neboť mysleli, že je to přízrak, a strachem začali křičet. Ježíš však na ně hned promluvil: „Vzmužte se! Já jsem já, nebojte se!“ Petr mu odpověděl: „Pane, když jsi to ty, poď za mnou, ať přijdu k tobě po vodě.“ A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, kráčel po vodě a šel k Ježíšovi. Zpozoroval však silný vítr a dostal strach. Začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mě!“ Je-

žíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ Pak vstoupili na loď a vítr přestal. Ti, kdo byli na lodi, se mu klaněli a říkali: „Jsi opravdu Boží Syn.“

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15.srpna 2008

1.ČTENÍ - Zj 11, 19a; 12, 1,3-6a. 10ab

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Boží chrám v nebi se otevřel a ukázala se v něm archa jeho úmluvy. Pak se objevilo na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivý rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl čelenku. Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. Ten drak se postavil před ženu, která měla родit, aby pohltit její dítě, jakmile ho porodí. A porodila syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům železným prutem. Avšak její dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu, k jeho trůnu. Žena pak uprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha. Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi: „Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému.“

2.ČTENÍ - 1 Kor 15, 20-27a

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korinťanům.

Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otcovi a až zlomí vládu všech možných knížat, mocností a sil. On totiž musí kralovat, 'dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám'. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. 'Všechno' totiž Bůh 'podřídil pod jeho nohy'.

EVENAGELIUM - Luk 1, 39-56

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: „Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně. Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!“ Maria řekla: „Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédł na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě budou blahoslavovat všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Mocně sesadil z trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.“ Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 30. června 2008

Politické události

ČSSD opustil čtvrtý poslanec, odchodem z klubu hrozily i poslankyně SZ

Sociální demokraté ztratili dalšího poslance. Tentokrát je jím Petr Wolf, který za stranu kandidoval na Ostravsku. V neděli 22. června oznámil, že vystupuje jak z poslaneckého klubu, tak ze strany. Wolf podle Lidových novin svůj odchod vysvětlil tím, že postup ČSSD a jejího poslaneckého klubu považuje za zcela nesvobodný a v rozporu s demokracií. Wolf začal svůj odchod zvažovat poté, co mu údajně kdosi vyhrožoval prostřednictvím SMS zpráv. Předseda ČSSD Jiří Paroubek v této souvislosti hovoří o snahách ODS přetáhnout Wolfa na svoji stranu. To poslanec důrazně odmítá. Sociální demokraté připouštějí i další důvod Wolfova odchodu. Spekuluje se o jeho možné vydíratelnosti kvůli zneužití několikamilionové dotace, jejíž část bude zřejmě muset vrátit státu. Wolf už je čtvrtým poslancem, jenž stranu opustil. Od voleb, které skončily patem, byli ze strany vyloučeni Miloš Melčák a Michal Pohanka, kteří umožnili vznik pravicové vlády a s koalicí hlasují proti programu, za nějž byli zvoleni. O Evžena Snitilého přišla ČSSD během letošní volby prezidenta, když hlasoval pro kandidáta ODS Václava Klause. Problémy ve straně se nevyhnuly ani zeleným. Poslankyně Věra Jakubková a Olga Zubová odmítají podpořit vládní kroky ohledně radaru a reformy

zdravotnictví. Pohrozily proto odchodem z poslaneckého klubu zelených. V úterý 24. června však oznámily, že se rozhodly v klubu zůstat. Kvůli vnitrostranickým sporům rezignovala minulý týden na svou funkci i předsedkyně poslaneckého klubu zelených Kateřina Jacques. Ve funkci ji nahradil odvolaný ředitel chomutovské zoo Přemysl Rabas.

Sarkozy v Praze jednal s představiteli Visegrádu

Česká metropole 15. a 16. června hostila premiérský summit států Visegrádské čtyřky (V4). Jednání vedl premiér Mirek Topolánek a zúčastnili se jej předsedové maďarské, slovenské a polské vlády Ferenc Gyurcsány, Robert Fico a Donald Tusk. Zvláštním hostem byl francouzský prezident Nicolas Sarkozy, s nímž představitelé V4 řešili situaci po irském zamítnutí Lisabonské smlouvy. To se tak stalo nezáměným hlavním tématem, a zastínilo tím i diskusi o koordinaci cílů, jež chce Česko během svého předsednictví EU v první půli příštího roku prosazovat. Na tiskové konferenci vyzval Sarkozy Evropu ke zklidnění vášní a nedramatizování irské zamítavé volby. Zároveň za Francii, která bude od 1. července EU předsedat, převzal zodpovědnost za další směřování ratifikace evropské reformní smlouvy. Sarkozyho slova podpořili i premiéři V4. Chladněji reagoval jen maďarský ministerský předseda. "Jako kočka obchází horkou kaši, tak se my vyhýbáme

jednoznačnému hodnocení irského referenda. Jisté je, že je to velký problém," sdělil novinářům Gyurcsány. Všichni ale zdůraznili, že v zájmu dalšího směřování EU je nutné vyřešit tuto komplikaci co nejrychleji. Irské ne Lisabonské smlouvě, která mj. řešila a usměrňovala fungování EU po jejím rozšíření o dvanáct států, komplikuje i cíle Visegrádské čtyřky. Ta se totiž dohodla na podpoře vstupu Ukrajiny a Chorvatska do evropského společenství. Poté, co se na summitu po České republice zhostilo předsedání V4 Polsko, prohlásil jeho premiér Tusk, že o integraci zmíněných států do EU hodlá Visegrádská čtyřka nadále usilovat jako o jeden ze svých zásadních cílů. Na tiskové konferenci jej doplnil jeho slovenský protějšek Fico: "Komplikace nemohou mít vliv na rozšiřování Evropské unie, Chorvatsko určitě patří do EU." Premiéři V4 se shodli, že rozšiřování Evropské unie má být jedním z pilířů českého půlroku v čele Unie. "České předsednictví v EU bude klíčovým testem schopností našeho regionu," upozornil předseda polské vlády Donald Tusk. "České předsednictví v Radě Evropské unie bude novou závažnou a obtížnou fází, zejména po závěrech irského referenda," dodal Topolánek. Během konference slovenský premiér Fico několikrát zdůraznil nutnost řešit růst cen potravin a pohonných hmot. Jedná se mj. o aspekty, které mohly irské ne zapříčinit. Po skončení summitu následovalo ještě česko-francouzské jednání. Na něm Sarkozy s Topolánkem podepsali trojici bilaterálních smluv. Týkaly se mj. spolupráce ve školství, vědě a výzkumu.

Majetkové vyrovnání s církvemi opět odloženo

Vyrovnání s církvemi se opět odkládá. Poslanec ODS Vlastimil Tlustý spolu s dalšími dvěma rebely Janem Schwipecem a Jurajem Ráncem zablokovali červnové jednání Sněmovny o "církevních restitucích". Hlasovali spolu s opozicí proti přijetí vládního návrhu zákona o vyrovnání s církvemi. Vláda usiluje o navrácení asi třetiny majetku zabaveného církvím po 25. únoru 1948. Za zbylé dvě třetiny by se ze státního rozpočtu měla v následujících 60 letech uvolnit částka, jež by se i s úroky vyšplhala na 270 miliard. Tlustý požaduje po vládě, aby návrh rozšířila o definici a ocenění majetku. Navrhl proto zřízení dočasné parlamentní komise.

Ze Slovenska

Machinace ministra financí

Slovenský premiér Robert Fico 23. června odmítl demisi svého ministra financí Jána Počiatka. Podání rezignace předcházely spekulace o jeho odvolání. Ty začaly poté, co se zjistilo, že se Počiatek 24. a 25. května v Monaku sešel s představiteli finanční skupiny J&T na jachtě jednoho z nich. Schůzka se uskutečnila tři dny před změnou směnného kurzu slovenské koruny (Sk) a eura, na které následně J&T vydělala miliony. Posílení Sk přitom bylo utajovanou skutečností. Ficův poslední krok si proto vysloužil kritiku ze strany opozice i koalických partnerů. Premiérovým argumentem je však nepodloženost Počiatkovy viny na domnělém úniku informací.

Kontroverzní tiskový zákon začal platit

Na Slovensku začal 1. června platit kontroverzní tiskový

zákon. Jako první ho využil předseda LS-HZDS Vladimír Mečiar již 2.června, kdy nesohlasil s komentářem v deníku SME. Zákon se ovšem vztahuje jen na skutková tvrzení, a proto Mečiar uspěl pouze s opravou jedné faktické chyby. Slovenský premiér Fico 9.června reagoval na formulaci své odpovědi v rozhovoru pro Hospodářské noviny. Na rozdíl od Mečiara uspěl. V průběhu první poloviny tohoto roku budil zákon na Slovensku silné kontroverze, novináři se obávali omezení svobody tisku.

Ekonomika

Koruna opět posilovala

Koruna posilovala k euru i k dolaru - 19.června dosáhla nového maxima vůči dolaru 15,40 Kč/USD a 26.června pokořila rekord 15,38 Kč/USD. Hranice 24 korun za euro padla 18.června, kurz se dostal na 23,92 Kč/EUR. Právo připomnělo, že od vstupu země do EU v roce 2004 euro zlevnilo už o devět korun. Podle ekonomů ale není zpevňování měny v posledních týdnech podloženo makroekonomickými daty.

Nový důchodový zákon

Do důchodu půjdou Češi až v 65 letech. Poslaneckou sněmovnou totiž 25.června prošla ve třetím čtení novela zákona o důchodovém pojištění, která zvyšuje věk pro odchod do důchodu a prodlužuje povinnou dobu pojištění z 25 na 35 let. Po přijetí v Senátu a podpisu prezidenta by měla začít platit od ledna 2010 a důchodový věk se bude zvyšovat postupně. Poslancům vládní koalice pomohli dva bývalí poslanci ČSSD - přeběhlíci Miloš Melčák a Michal Pohanka.

Kurzovní lístek
30.6. 2008 (střed)

EUR, 123.895
Kanada, 114.991
Slovensko, 10079.109
USA, 115.157

Kultura

Světová premiéra Havlovy hry Odcházení slavila úspěch

Nejočekávanější divadelní událost roku, světová premiéra nové hry Václava Havla, se dočkala v pražském divadle Archa několikaminutové ovace publika. Recenzenti na hru také nedají dopustit. Odcházení v režii Davida Radoka a s Janem Třískou a Zuzanou Stivínovou v hlavních rolích přišel v den premiéry 22. května zhlédnout i autor hry, bývalý československý a český prezident Václav Havel se svojí ženou Dagmar. V hledišti nechyběli ani ministr kultury Václav Jehlička či předseda zelených Martin Bursík. Uvedení hry předcházely značné komplikace. Nejprve ji mělo hostit Národní divadlo, to ale nepřistoupilo na požadavek Václava Havla ohledně obsazení hlavních rolí. Hra se tedy stěhovala do vinohradského divadla, odtud se ale kvůli technickým a finančním problémům přesunula do Archy. Další peripetie přišla jen tři týdny před premiérou. Dagmar Havlová, která měla hrát hlavní roli Ireny, odstoupila - oficiálně kvůli zdravotním potížím. Spekuluje se ale o tom, že se role vzdala kvůli neshodám s kolegy. Nahradila ji Zuzana Stivínová. Odcházení vyšlo už dříve v knižní podobě a do budoucna se připravuje i filmová verze, o jejímž osudu se bude jednat na podzim. "Záměr režiséra Jaroslava Brabce Odcházení zfilmovat jsme odsunuli na příští rok. Oslovila jsem už sice koproducenty z Ameriky a Bri-

tanie a hledali jsme lokace, ale scénář zatím nevyhovuje našim představám," řekla ČTK producentka Olga Menzelová Kelymanová.

V Památníku národního písemnictví byly k vidění nejkrásnější české knihy

Ve 43. ročníku soutěže o nejkrásnější české knihy se utkalo celkem 217 publikací. Ty nejlepší z nich mohli zájemci zhlédnout v malé výstavní síni pražského Památníku národního písemnictví do 8.června. Přehlídka nejpublikovanějších publikací, které v Česku v loňském roce vyšly, byla rozdělena do šesti kategorií. Z každé výstava přiblížila tři nejlepší publikace. Podle předsedkyně poroty Simony Hladíkové byla jasným favoritem bez ohledu na kategorii kniha Miloše Doležala Rezná bába, která vyhrála mezi krásnou literaturou. Nejkrásnější knihou pro děti a mládež byly vyhlášeny Záhádky Petra Nikla, které bodovaly už na Magnesii Liteře. Nejhezčí učebnicí roku 2007 je Adamův deník trojlístku autorů: Blanky Neoralové, Štěpánky Průhové a Lukáše Urbánka. Z vědecké a odborné literatury porotu nejvíce zaujala Ulice na konci světa Mirka Bauma, v kategorii knih o výtvarném umění zvítězila publikace Z holandských zápisníků, která obsahuje texty slavného českého modernisty Emila Filly. Mezi katalogy vybrala porota titul Wenceslaus Hollar 1607-1677, který vyšel v rámci výstavy Václava Hollara. První kniha z každé kategorie získala Cenu ministra kultury, další ceny udílel za polygrafické zpracování Svaz polygrafických podnikatelů, za ilustraci Sdružení českých umělců grafiků Hollar a za grafické řešení knihy TypoDesignClub.

Honoré Daumier a staří Řekové v České Lípě

Ve dnech 24.května až 15.června uspořádalo Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě rozsáhlou výstavu věnovanou slavnému francouzskému karikaturistovi a ilustrátorovi Honoré Daumierovi. Připravili ji v spolupráci s historikové Volker Dudeck a Dieter Prochnow, kterým sbírka patří. Honoré Daumier se narodil 26.února 1808 v Marseille. Svůj život však strávil v Paříži, kde absolvoval kurzy kreslení a stal se malířem. Jeho vášní byla především politická karikatura, za kterou však byl několikrát vězněn. Založil časopis La Caricature, ilustroval mnohé knihy a v době zákazu činnosti maloval obrazy. Za své celoživotní dílo byl oceněn křížem čestné legie, který však odmítl převzít. Umřel jako téměř slepý roku 1879 v Paříži. Při příležitosti 200. výročí Daumierova narození je na celém světě otevřeno přes padesát výstav. Expozice v České Lípě se zaměřila na karikatury hrdinů ze starých řeckých bájí. Na více než padesáti dochovaných obrazech autor zachytil dříve nedotknutelné hrdiny v nejrůznějších komických pózách např.: král Agamemnón zuřící, protože Achilles místo boje rybaří, pád okřídleného Ikaros pozoruje se smíchem ptactvo. Myšlenka, se kterou Daumier díla tvořil, odpovídala době. Kdy se konečně oprostíme od bájných řeckých hrdinů a antických filosofů? Dnes, o dvě století později, je otázka jiná: Vrátime se k nim ještě někdy? Výstava posloužila jako ukázka, co kdysi naši předkové znali do všech podrobností, a také jako akce, která měla povzbudit zájem o antickou krásu.

Hlavní hvězdou

43. karlovarského festivalu bude Robert De Niro

Třiačtyřicátý ročník Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, který potrvá od 4. do 12. července, navštíví opět celá řada zajímavých osobností. Hlavní hvězdou bude americký herec Robert De Niro. 11. června to oznámil prezident festivalu Jiří Bartoška. De Niro převeze při zahájení festivalu Cenu za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii. Představí zde také film *What Just Happened* (Co se vlastně stalo) režiséra Barryho Levinsona. Pozvání do Karlových Varů přijal také známý představitel temných a démonických hrdinů Christopher Lee. Diváci ho znají především z filmu *Pán Prstenů*, kde si zahrál Sarumana, nebo z *Hvězdných válek*. Herec zde v sekci Půlnoční filmy uvede svůj slavný snímek *Dracula* z roku 1958. Mistr amerického dokumentu, režisér Les Blank, zase bude na festivalu prezentovat přehlídku svých filmů v kategorii Fórum nezávislých. Mezi dalšími hosty se objeví také herečka Saffron Burrows se snímkem *The Guitar*, mladá herečka Melonie Diaz nebo americký režisér Paul Mazursky se svým debutem *Bob a Carol a Ted a Alice*. O hlavní cenu, Křišťálový glóbus, bude soupeřit čtrnáct filmů, mezi nimi také dva české - Karamazovi režiséra Petra Zelenky a *Děti noci* Michaely Pavlátové. Nominované snímky, které porota vybírá velmi přísně, nesmějí být uvedeny na žádném předchozím festivalu. Vedle Glóbu budou filmy usilovat o ceny i v kategorii Soutěž dokumentárních filmů a *Na Východ od Západu*. Křišťálový

glóbus dostanou také tři významné osobnosti českého filmu - Juraj Jakubisko, jehož film *Bathory* čeká ve Varech premiéra, slovenský režisér Dušan Hanák, který připomene svou tvorbu ve vlastní sekci, a předseda hlavní poroty, režisér a scénárista Ivan Passer.

Balet Národního divadla završil sezónu ve velkém stylu

Premiéru baletního představení *Causa Carmen* uvedlo 14. a 15. června Národní divadlo v Praze. Celovečerní podívanou tvoří dvě rozdílné choreografie - *Santa Says Cut It!* a *Carmen*. Společně však stojí na pomyslném vrcholu současného tance. První část pochází z dílny Johana Grebena z Holandska a Uriho Ivgiho z Izraele. Tvůrčí dvojice ztělesňuje novou generaci choreografů, charakteristickou prolínáním kultur. Greben i Ivgi mají za sebou mnoho osobitých děl pro různé soubory. Jejich styl se vyvíjel na základě izraelského tanečního divadla posledních deseti let. Ivgi sám připouští velký vliv Kibbutz Contemporary Dance Company, kde s tancem začínal. Tu mohl český divák spatřit minulý týden v rámci festivalu *Tanec Praha*. Choreografie *Santa Says Cut It!* vznikla speciálně pro balet Národního divadla a byla uvedena ve světové premiéře. Abstraktní ráz kontrastuje s druhou částí večera. Za zvuků perkusní hudby nizozemského tělesa Percossa se snaží promlouvat k publiku prostřednictvím atmosféry a asociací. Nosnější dílo večera představuje *Carmen* od legendárního novátora baletu Matse Eka, jehož jméno se objevuje na českém repertoáru vůbec poprvé. Zhruba hodinový balet na původní

Bizetovu hudbu upravenou Rodionem Ščedrinem měla světovou premiéru v roce 1992 v Cullberg Ballet. Choreografie Matse Eka kombinují techniku klasického a výrazového tance. Obsahují vypjatou psychologizaci postav, expresi i parodii. Často se uchylují k reinterpetaci klasických děl. Ekova *Carmen* působí na pozadí minimalistické scénografie syrovým dojmem. Scénu naplňuje stoupající napětí, v některých chvílích umocněné neartiklovány výkřiky tanečníků. Příběh *Carmen*, vytvořený Prosperem Mériméem v roce 1845, stále inspiruje řadu umělců. Žádná jiná zápleтка totiž nevzbuzuje u diváků tolik protichůdných emocí. Právě ty představení scelují.

Pražská muzea v noci ožila

V sobotu 14. června se v sedm hodin večer v rámci Pražské muzejní noci otevřely dveře mnoha muzeí, galerií a historických objektů. Tato akce trvala až do jedné hodiny v noci. Do 25 objektů a 51 dalších institucí byl vstup zdarma nebo pouze za symbolické vstupné 1 Kč. Dopravní podnik hlavního města Prahy pro návštěvníky zřídil devět speciálních autobusových linek, které spojovaly jednotlivé lokality. Také metro jezdilo až do půl druhé v noci. V muzeích a galeriích bylo možno zhlédnout stálé expozice i nové výstavy, konalo se také bezpočet doprovodných akcí jako koncerty, divadelní představení či různé přednášky. Poprvé se Pražské muzejní noci zúčastnila i Vysoká škola umělecko-průmyslová, v jejíchž prostorách studenti prezentovali své klauzurní práce. Některá muzea vystavovala i předměty, které běž-

ně k vidění nejsou. Například Městská knihovna na tento jediný večer vyjmula z trezoru vzácný prvotisk Pražské bible, Vojenský historický ústav Praha zase nalákal 30 tisíc lidí, především na stíhací letoun Gripen, který startoval v Kbelích. Některá muzea myslela i na gastronomii. V Muzeu hlavního města Prahy se návštěvníci po prohlídce výstavy Pražské kavárny a jejich svět mohli občerstvit kávou. Národní zemědělské muzeum zase zvalo na Bramborové hody. Pražská muzejní noc už se stala zavedenou kulturní událostí, kterou pořádá Asociace muzeí a galerií, Národní muzeum a Dopravní podnik hlavního města Prahy. Je součástí Festivalu muzejních nocí, jež probíhá po celé republice. Letos se konal již pátý ročník a počtem návštěvníků opět překonal ten loňský. "Letos jsme napočítali 202 000 návštěvnických vstupů. Kolik je to lidí, se těžko odhaduje. Většina jich navštíví ale více než jedno muzeum," říká Pavel Douša, koordinátor Noci.

Do Srdce města na výstavu o

Staroměstském náměstí

Na Staroměstské radnici v Sále architektů probíhá výstava *Srdce města*, zaměřená na vývoj Staroměstského náměstí. Návštěvníci se sem mohou přijít podívat zadarmo. Výstava mapuje historii Staroměstského náměstí, věnuje se i jeho budoucnosti. Vedení města totiž přislíbilo diskuzi o budoucí podobě náměstí a o případných změnách. Návštěvníci tak mají šanci vidět, jak by mohlo vypadat za dvacet, třicet nebo sto let. Je možné zhlédnout množství návrhů na dostavbu Staroměstské radnice, které byly představeny mezi lety 1899 - 1988 v

průběhu osmi soutěží. Tehdy vzniklo 537 návrhů, k vidění na expozici jich je dvě stě. Návrhy pocházejí z dílen významných architektů a jsou často odvážné a kontroverzní. Soutěží se mimo jiných zúčastnili Václav Hlinský, Josef Gočár nebo Milan Knížák. Sálu architektů, kde se výstava koná, se mezi odborníky přezdívá "salon odmítnutých", a to proto, že se zde vždy vystavovalo hodně odmítnutých návrhů. Nejinak je tomu i na výstavě Srdce města. Z historie výstava nabízí sbírku pohledů Prahy, fotografie nebo rytiny, které zobrazují život na náměstí. Sehnat vystavené plány a modely bylo mnohdy obtížné, velkou část jich zničila povodeň v roce 2002. Po ukončení výstavy 13. července bude následovat konference, na které se projedná budoucnost i historie náměstí a diskuze mezi odborníky a veřejností. Obrázky a doprovodné texty lze prohlížet v katalogu, který byl k výstavě vydán. Má skoro tři sta stránek a je k dostání v českém i anglickém jazyce.

V ČR působí na 180 divadel se 140 soubory

V České republice působí na 180 divadel s téměř 140 soubory a 250 stálými scénami a sály. Ročně uvádějí kolem 600 premiér, v průměru kolem 25.000 představení navštíví přes pět milionů lidí za rok. Vyplývá to z informací Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (NIPOS). V roce 2006 byly z veřejných rozpočtů do oblasti divadel vloženy tři miliardy korun. Z toho ze státního rozpočtu 778 milionů korun, z krajských rozpočtů 154 milionů a z rozpočtů měst a obcí 2,1 miliardy Kč. Divadel zřizova-

ných podnikateli a podnikatelskými subjekty, občanskými sdruženími a obecně prospěšnými společnostmi je na osmdesát. V 90. letech byla zahájena transformace divadelního systému a skončil státní monopol. Většina scén přešla do správy měst, začal působit soukromý sektor (ze začátku hlavně v muzikálových produkcích) a vznikly desítky divadelních, tanečních a alternativních souborů. "Formující se síť byla převedena na města včetně budov. Na města bylo změnou daňové soustavy a přenecháním výnosu některých daní převedeno i financování divadelní činnosti, což v následných letech přineslo problémy. Mimo Národního divadla v Praze, Státní opery a Laterny magiky zůstala ve správě státu, ale na úrovni okresů, jen divadla v Uherském Hradišti, Českém Těšíně a Jihlavě," řekla vedoucí informačně-dokumentačního oddělení pražského Divadelního ústavu Zuzana Jindrová. Žádné divadlo podle ní nevzniklo či nebylo transformováno jako veřejnoprávní instituce, což se v dalších letech ukázalo jako závažný problém. V tomto smyslu byla podle Jindrové promarněna doba otevřená institucionálním změnám. Proto přežívá i typ repertoárového divadla s právní subjektivitou příspěvkové organizace. "Pokračují všechny výhody a nevýhody veřejnoprávní sítě příspěvkových organizací profesionálních divadel repertoárového typu, z valné části provozované městy. Funguje 49 veřejnoprávních subjektů; v Praze 15 a mimo ni 34 s více než 90 pravidelně provozovanými scénami a 80 soubory. Ročně uskuteční kolem 430 premiér a odehrají v průměru 15.000

představení pro čtyři miliony diváků. Mají přes sedm tisíc zaměstnanců, z toho téměř polovinu uměleckých pracovníků," uvedla. Nevýhodou je však malá schopnost flexibility, způsob financování závislý na jednom veřejném rozpočtu i provozní model, vystavený konkurenci divadelních aktivit komerčního a neziskového typu. Prokazatelný jejich nárůst patří podle Jindrové k pozitivním momentům, i když není statistikami z nejrůznějších důvodů zcela zaznamenán. Počet pravidelně působících divadelních subjektů se v této sféře podle údajů Divadelního ústavu za posledních pět let zdvojnásobil. "Nevýhodou však je, že v případech, jako je Divadlo na Fidlovačce, Divadlo Bolka Polívky a dalších, nedokážeme rozlišit a vést jednoznačnou čáru mezi komerčními a neziskovými aktivitami. Včetně komerčně-turistických i jednorázových produkcí jich v každé sezoně evidujeme kolem 150. Za pravidelné, tedy déletrvající s více tituly na repertoáru, považujeme zhruba polovinu. Z nich dvě třetiny mají sídlo v Praze, ale jejich produkce směřuje často mimo ni," dodala Jindrová. Z hlediska rozpočtů měst se podle ní ukazuje jako stále obtížnější financování divadel, zvláště pak vícesouborových divadelních subjektů s operním, operetním i baletním repertoárem. Většina ze statutárních měst vyčleňuje ze svého rozpočtu na oblast kultury kolem pěti procent financí. Pražské Národní divadlo patří mezi příspěvkové organizace ministerstva kultury, které mu loni poskytlo 463 milionů korun. Soběstačnost činí v posledních třech letech 35

procent. Ředitel Ondřej Černý uvedl, že vloni byla hlediště historické budovy, Stavovského divadla a Kolo-wratu zaplněna v průměru ze 76,5 procenta, když přišlo 397.000 diváků. Je to o necelé procento víc než v roce 2006 a zároveň druhé nejvyšší číslo od roku 2001, kdy to bylo 80 procent. Na vstupném se vybralo 106,5 milionu korun. Od sponzorů česká první scéna v roce 2007 získala 44,4 milionu korun.

Hluboká orba nominována na Cenu J. Škvoreckého

V pořadí druhé knižní dílo zpěváka legendární kapely Visací zámek Jana Hauberta Hluboká orba aneb 20 let Visacího zámku se ocitlo mezi tituly nominovanými na literární Cenu Josefa Škvoreckého. Kniha vydaná loni na podzim nakladatelstvím Julius Zirkus byla také během několika měsíců rozebrána. Hluboká orba je vzpomínkovou knihou na osmdesátá léta a zároveň kronikou roku 2002, v níž může čtenář nahlédnout do nezkroceného života kapely. Výtvarnou podobu dali knize Karel Haloun a Luděk Kubík, dvorní autoři obalů desek a plakátů mnoha hudebních těles. Petr Fiala, kapelník skupiny Mňága a Žďorp, komentuje svůj hlas, který da Hluboké orbě v anketě Lidových novin o knihu měsíce března 2008: "Velmi osvěžující četba o životě punkové kapely. Milé, upřímné a přesné. Velký nadhled, šikovné propojení minulosti a přítomnosti. Doporučuji deseti hudebníkům z deseti." "Vrstevnatou prózu Hluboká orba napsal humorista skoro poláčekovské ražby, a to stylem ladně valivým a hutným a řečí mírně archaickou - jako sama hudební produkce Visacího zámku," říká o knize kritik Radim Kopáč na Portálu české literatury.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Eucharistický kongres v Québecu

"Eucharistie je Boží dar – ne jako nějaký předmět či jiné Boží dary, ale dar velmi zvláštní, neboť je to Bůh sám," řekl při zahájení 49. Mezinárodního eucharistického kongresu v kanadském Québecu v neděli 15.června kardinál Jozef Tomko, papežský vyslanec. Připomenul tak téma celé události, které je "Eucharistie, dar Boží pro život světa". Zahajovací mši bylo přítomno kolem 11.000 poutníků, 50 kardinálů a více než 100 biskupů. V následujícím týdnu mohli účastníci vyslechnout katecheze a svědectví mnoha osobností, na programu byla i řada společných modliteb a chvíle pro tichou adoraci Eucharistie. Každý den též probíhalo několik tematických workshopů, při kterých mohli lidé sdílet svou vlastní duchovní zkušenost. Jeden z workshopů byl například věnován tématu "Ve stopách Matky Terezy". Významným bodem programu byl též eucharistický průvod ulicemi města Québecu 19.června. Závěrečným dnem eucharistického kongresu byla neděle 22.června. Mši svaté v 8.30 hodin místního času opět předsedal kardinál Jozef Tomko, předseda papežské rady pro mezinárodní eucharistické kongresy. Účastníky během kongresu přes satelit pozdravil i papež Benedikt XVI.

Do místa bohoslužby na ukončení eucharistického kongresu v Québecu byla přenášena satelitem homilie papeže Benedikta XVI. Papež v ní řekl: "Tajemství víry, vyznáváme při každé mši svaté. Chtěl bych, aby každý toto tajemství usilovně studoval, zvláště při individuální i společné četbě koncilního dokumentu o liturgii 'Sacrosanctum concilium', a vydával pak o tomto tajemství své osobní svědectví." "Každé slovo, každé gesto má v liturgii svůj zvláštní význam a skrývá tajemství," pokračoval Svatý otec. Vyzval pak kněze k uctivému slavení eucharistického obřadu a věřící k tomu, aby respektovali jednotlivé úlohy při bohoslužbě: "Liturgie nám nepatří, je pokladem církve," dodal. Eucharistie podle papeže sjednocuje věřícího s Bohem i s církví. V závěru homilie pak Benedikt XVI. připomenul význam neděle, která člověku dává "sílu žít každý den jako Boží dar." Papež Benedikt XVI. také oznámil konání jubilejního 50. eucharistického kongresu: "S blížícím se závěrem této významné události života církve vás chci pozvat ke společným modlitbám za úspěch příštího Mezinárodního eucharistického kongresu, který proběhne roku 2012 v Dublinu. Téhož roku bude církev slavit i 50. výročí zahájení II. vatikánského koncilu (1962-1965). Dublin se stal hostitelským městem eucharistického kongresu již r. 1932. "Žijeme nyní v jiné době a máme naději, že kongres v roce 2012 bude pro katolickou církev v Irsku příležitostí k reflexi nad ústředním významem Eucharistie v našich rozmanitých společenstvích i k obnovení živé víry," stojí v prohlášení, které ke zprávě o příštím kongresu vydali irští biskupové.

Benedikt XVI. zahájil Rok sv. Pavla

V sobotu 28.června 2008 dopoledne před zahájením Roku sv. Pavla přijal Benedikt XVI. na audienci patriarchu Bartoloměje I. a ve svém pozdravu ocenil vzácnou shodu, že také ekumenický patriarcha vyhlásil Pavlovský rok. Večerní liturgie prvních nešpor v římské bazilice sv. Pavla za hradbami, které u příležitosti zahájení Roku sv. Pavla předsedal Benedikt XVI., se kromě ekumenického patriarchy Bartoloměje I. a jeho doprovodu, v němž byl i pravoslavný metropolita Itálie Gennadios, metropolita Pergamonu Ioannis a arcibiskup Hierapole Antonij, účastnili také zástupci dalších křesťanských církví a komunit. Arcibiskupa z Canterbury zastupoval anglikánský primas Západní Indie Drexel Wellington Gomez. Před začátkem nešpor zapálil Benedikt XVI. oheň před sochou svatého Pavla na prostranství před bazilikou, a světil jej mnichům opatství sv. Pavla, aby jej celý rok udržovali. Potom papež otevřel bránu sv. Pavla, na níž jsou zobrazeny scény z apoštola života. Branou jako první prošel a vstoupil tak do baziliky, aby zahájil modlitbu nešpor. "Sešli jsme se nikoli proto, abychom přemýšleli o minulých dějinách, které jsou neodvolatelně překonány. Pavel k nám chce mluvit i dnes. Proto jsem chtěl vyhlásit tento zvláštní 'Rok sv. Pavla', abychom mu naslouchali a převzali od něho jako od našeho učitele 'víru a pravdu', v níž jsou zakořeněny důvody jednoty Kristových učedníků. S tímto úmyslem jsem k dvou-tisíciletí apoštola narození zažehnul zvláštní 'Pavlov oheň', který bude po celý rok hořet v atriu této baziliky. Slavnostní ráz tohoto okamžiku jsem chtěl zdůraznit také otevřením tzv. 'Pavlovské brány' kterou jsem do baziliky vešel v doprovodu konstantinopolského patriarchy, kardinála arcipresbytera a dalších náboženských představitelů. Důvodem radosti je pro mne fakt, že zahájení Roku sv. Pavla nabývá ekumenického rázu díky přítomnosti četných delegátů a představitelů ostatních církví a církevních společenství, které co nejsrdečněji vítám," uvedl ve své homilii Benedikt XVI. a přiblížil v ní i význam Apoštola národů: "Ptáme se nejenom: Kdo byl Pavel? Ptáme se především: Kdo je Pavel? Co mně říká? Nyní na počátku Roku sv. Pavla, který zahajujeme, bych rád z bohatého svědectví Nového zákona vybral tři texty, v nichž je zachycena jeho vnitřní podoba, specifický ráz jeho povahy." Papež citoval osobní vyznání víry sv. Pavla z listu Galaťanům: "Žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval" (Gal 2,20). Proto je Pavlova víra podle papeže "zkušenost bytosti milované zcela osobně Ježíšem Kristem; je to vědomí toho, že Kristus se postavil smrti ne kvůli někomu anonymnímu, ale z lásky k němu – Pavlovi – a že jej jako Vzkříšený miluje dosud, že se tedy Kristus obětoval za něj. Jeho víra je existence zasažená láskou Ježíše Krista, láskou, která jím až do hloubi otřásla a proměnila jej. Jeho víra není nějaká teorie, mínění o Bohu a světě. Jeho víra je dopad Boží lásky na jeho srdce. A tato víra sama je tak láskou k Ježíši Kristu." Na závěr slavnostní liturgie udělil Benedikt XVI. i Bartoloměji I. požehnání.

Podle zpráv České biskupské konference

Pout' do Svaté země (19)

Pokračování ze str. 2

Nastal čas, kdy se přináší obětní dar. Prorok Eliáš přistoupil a řekl: „Hospodine, Bože Abrahámův, Izákův a Izraelův, ať se dnes pozná, že ty jsi Bůh v Izraeli a já tvůj služebník a že jsem učinil všechny tyto věci podle tvého slova. Odpověz mi Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrátíš jejich srdce zpět k sobě.“ I spadl Hospodinův oheň a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prst, a vodu z příkopu vypil. Když to všichni lidé spatřili, padli na tvář a volali: „Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!“ Eliáš jim poručil: „Pochyptejte Baalovy proroky! Nikdo z nich ať neunikne!“ Když je pochytali, zavedl je Eliáš dolů k potoku Kísonu a tam je pobil. (1 Kr 18, 19-40)

Eliáš potom nějakou dobu pobýval v jeskyni na hoře Karmel. Když se však královna Jezabel dozvěděla, že pobil Baalovy proroky, rozhodla se, že ho usmrtí. Eliáš před jejím hněvem uprchl a v síle Božího pokrmu se dostal až na horu Sinaj, kde se pak skrýval. (srv. 1 Kr 19, 1-14)

Na hoře Karmel se dodnes ukazuje v kryptě křesťanského chrámu tzv. Eliášova jeskyně. Je to místo posvátné pro židy,

křesťany i muslimy, kteří ji nazývají jeskyní Nesmrtelného, neboť i oni převzali tradici, že prorok Eliáš nezemřel, ale byl vzat do nebe na ohnivém voze. Od pradávna byly Eliášově jeskyni přisuzovány léčivé vlastnosti, obzvláště schopnost vyléčit duševní potíže. Z celého Středního východu sem byli přiváděni duševně chorí lidé a byli tři dny ponecháni v samotě jeskyně a mnozí z nich byli uzdraveni. Ještě v dnešní době sem přicházejí těhotné ženy, aby si vyprosili narození chlapce. Na stěnách jeskyně dodnes najdeme některá řecká, latinská, hebrejská a arabská jména poutníků, kteří po dlouhá staletí navštěvovali jeskyni. Židovské náboženství zde připomíná sedmiramenný svícen vyrytý na jedné stěně jeskyně. Židé zde také konají každoročně pout na památku dne, kdy byl Eliáš vzat do nebe. Podle jejich tradice je to neděle, která následuje po desátém dni měsíce ab, který podle našeho kalendáře připadá obvykle na červenec. Mnozí poutníci tento den stráví v jeskyni a přilehlé zahradě v modlitbách a přátelských rozhovorech.

Hora Karmel byla útočištěm i pro jiné proroky Starého zákona. Uchýlil se sem například Eliášův žák, prorok Elizeus před hněvem rodičů usmrcených dětí, jak to popisuje 2. kniha Královská: Odtud vystoupili do Bét-elu. Když byl Elizeus na cestě do Bét-elu, vyšli z města malí chlapci, pošklebovali se mu a pokřikovali na něj: „Táhni, ty s lysinou, táhni, ty s lysinou!“ On se obrátil, podíval se na ně a ve jménu Hospodinově jim zlořečil. Vtom vyběhly z křovin dvě medvědice a roztrhaly z nich čtyřicet dvě děti. Odtud odešel na horu Karmel. (2 Kr 2, 23-25) Podobně o Karmelu, jako místu útočiště mluví prorok Amos, když popisuje Boží hněv: „Ukryjí-li se na vrcholu Karmelu, vypátrám je a vezmu je odtud.“ (Am 9, 3)

V jeskyních na hoře Karmel se od doby proroka Eliáše zdržovali židovští poustevníci. Jejich tradice sem klade i hrob proroka Elizea. V době byzantské ve 4. - 5. stol. po Kr. přicházejí na Karmel křesťanští poustevníci, kteří zde postavili kostel a klášter. Novou roli v dějinách cír-

kve sehrála hora Karmel v době křížových výprav. V polovině 12. století se zde usadila skupina poustevníků sv. Bertholda, který je považován za zakladatele řádu karmelitánů. Berthold se narodil v Limoges ve Francii. V Paříži byl vysvěcen na kněze a potom se se svým příbuzným Aymericem vydal na křížovou výpravu do Svaté země. Při obléhání Antiochie Saracény měl vidění Pána Ježíše, který stěžoval na nedůstojné chování křesťanských vojáků. Berthold se rozhodl Krista usmířit a odešel se skupinou přátel na horu Karmel, kde začali žít poustevnickým životem. Berthold stál v jejich čele 45 let a do své smrti 1195. Jeho svátek se slaví 29. března. První řádová pravidla vypracoval pro karmelitány biskup latinského obrádu – sv. Albert Jeruzalémský koler roku 1209. Když potom mohamedáni vyháněli karmelitány z Karmelu, šířil se řád v Evropě. a Nové kláštery vznikly v Anglii, Irsku, Skotsku, Francii a Itálii. V roce 1247 schválil novou řeholi papež Inocenc IV. Znamou osobností řádu se v této době stal sv. Šimon Stock. Ten se narodil v Aylesford v oblasti Kent v Anglii a a do vstupu do karmelitánského řádu v roce 1237 žil jako poustevník v dutině vyhlazeného stromu. V letech 1256 - 1265 byl generálním představeným řádu. Podle tradice měl 16. července 1261 v Aylesfordu zjevení Panny Marie, která mu dala škapulír a ujistila ho, že kdo v tomto odevu zemře, bude spasen. Od těch dob škapulířů ke cti Panny Marie Karmelské rozšířilo po celém světě. Sv. Šimon Stock zemřel v Bordeaux ve Francii 16. května 1265. Karmelitánský řád je dnes rozšířen ve všech zemích světa.

Teprve v 17. století turecká muslimská vláda dovolila několika karmelitánům navrátit se na horu Karmel, aby zde bydleli v skalních jeskyních. Díky štědrým darům z celého katolického světa začali karmelitáni budovat na místě původního byzantského a křížáckého kláštera a kostela nový klášterní komplex, který byl dokončen v roce 1845. V době egyptského tažení Napoleona Bonaparte, když v roce 1799 obléhal nedaleký přístav Acru, obsadili Francouzi spodní část nedokončených

Socha proroka Eliáše v jeskyni v kryptě kostela

kláštera a udělali z něho vojenskou nemocnici. Dodnes padlé francouzské vojáky připomíná pomník ve tvaru jehlanu před klášterem.

Naše poutní výprava přijela na horu Karmel v den památky Panny Marie růžencové 7. října. I když je Karmel silně ovlivněn tradicí proroka Eliáše, je zdejší kostel zasvěcen Panně Marii. V obláčku vystupujícím na prosbu proroka Eliáše z moře a přinášejícím spásný déšť (1 Kr 18, 44) karmelitáni spatřovali předobraz Panny Marie a své řeholní společenství svěřili pod její ochranu. Na hlavním oltáři trůní socha Panny Marie s Ježíškem v náručí, pod oltářem je krypta s Eliášovou jeskyní. Kopule chrámu, kde jsou zobrazeny dějiny řádu, je nesena čtyřmi sloupy, kde najdeme reliéfy znázorňující čtyři vynikající světky karmelitánského řádu. První zpodobňuje mystický Výstup na horu Karmel sv. Jana od Kříže (1542 - 1591), druhý Hrad nitra sv. Terezie z Avily, první učitelky církve (1515 - 1582), třetí růže lásky sv. Terezičky od Ježíška z Lisieux (1873 - 1897) a poslední sepnuté ruce vztažené ke kříži, židovskou hvězdu, otevřenou knihu a ostnatý drát symbolizující sv. Terezii Benediktu od Kříže (1891 - 1942) známou jako židovskou konvertitku Editu Steinovou, popravenou v Osvětimi. Kostel a klášter na hoře Karmel jsou obklopeny krásnou zahradou, kde je umístěno 14 zastavení křížové cesty.

Hora Karmel je dnes také posvátným místem Baháistického náboženství. Na její severní straně se nachází tzv. svatyně Bába a Světový dům spravedlnosti. Baháismus je náboženský synkretismus, který se snaží sjednotit světová náboženství, především židovství, křesťanství a islám a na základě humanismu vytvořit jednotu všech ras, národů a etnik na zemi. Počátky Baháia víry jsou spojeny s rokem 1844, kdy mladý kupec z perského města Širázu začal lidstvo připravovat na příchod Božího Projevu, kterého očekávala všechna světová náboženství a Jehož zjevení bylo přislíbeno ve všech Písmech minulosti. Tento mladý Peršan se symbolicky nazval titulem Báb, značícím bránu, kterou pomyslně vstoupí Ten, jehož příchod ohlašoval. Za Svoje učení byl Báb nejprve vězněn a pak brutálně popraven perskými úřady v roce 1850 v městě Tabrizu. Dnes je pochován na hoře Karmel a nad jeho

Baháistická svatyně proroka Bába na hoře Karmel v Haifě

hrobem je vybudováno mauzoleum s mohutnou zlatou kopulí obklopené nádhernými květinovými terasami. Zakladatelem Baháismu je irácký kupec Bahá'u'lláh (1817-1892), který je Baháia věřícími považován za posledního z řady Božích Poslů, jako byli Abrahám, Mojžíš, Buddha, Kršna, Zarathuštra, Kristus a Mohamed. Bahá'u'lláh v roce 1863 v iráckém Bagdádu, kde pobýval ve vyhnanství, veřejně oznámil, že jeho příchod představuje naplnění prorockých všech předchozích náboženství. Za své učení pronásledován po celou dobu svého téměř čtyřicetiletého působení, zemřel v roce 1892. Po jeho odchodu jeho nejstarší syn, 'Abdu'l-Bahá (1844 - 1921), jmenovaný svým otcem hlavou Baháia společenství, rozšířil toto učení a myšlenky do západního světa během svých cest po Evropě a Severní Americe. V díle pak pokračoval Shoghi Effendi, jeho vnuk a pravnuk Bahá'u'lláha, který se zejména zasloužil o vybudování systému Baháia správy, která spočívá v demokraticky volených a pravidelně obnovovaných představených institucí. Z náboženského života tak odstranili svévolnou interpretaci Písma a vůdčí roli jakéhokoli jednotlivce

(např. profesionálních kněží, kazatelů, náboženských vykladačů práva apod.) V současné době je Baháia víra rozšířena do 247 zemí a teritorií světa a hlásí se k ní více než 6 miliónů věřících. Nejvyšší správní institucí Baháia náboženství je Světový dům spravedlnosti se sídlem v Haifě na hoře Karmel, hlavní domy uctívání jsou Lotosový chrám v Indii pro východní polokouli a Baháia chrám na severu města Chicaga u Michiganského jezera pro západní polokouli.

Město Haifa

Na úpatí hory Karmel se nachází město Haifa, které je s 267 800 obyvateli třetí největší město Izraele. O Haifě není v Bibli zmínka, po mnoho let měla jen velmi malý význam, zejména kvůli nevýhodné geografické pozici: pro cesty na jih je nutné překonat pohoří Karmel a při ústí řeky Kišon na východ od města kdysi existovaly rozsáhlé močály. Mimo to se toto místo nehodilo pro větší přístav, protože ze západní strany nebyl ničím chráněn před větry. O mnoho důležitější přístav byl v těchto dobách blízký Akko. Teprve

v souvislosti s rozšiřujícím se používáním parníků získala Haifa v průběhu 19. století na důležitosti, na úkor přístavu Akko. V roce 1905 byla otevřena železnice spojující Haifu s Damaškem, v roce 1918 byla Brity dokončena železnice vedoucí do Egypta. V průběhu britského mandátu nad Palestinou právě sem připlouvaly mnohé lodě s židovskými osadníky z Evropy. Za Války o nezávislost byla Haifa 23. dubna 1948 dobyta pěti tisíci izraelskými vojáky. Z oblasti následně uprchlo 80 000 arabských obyvatel. V Haifě žije mnoho rozličných náboženských komunit: židé, křesťané, drúzové, muslimové a baháisté. Pro Haifu je dnes velice důležitý její přístav. Hlavní průmyslová základna města se nachází na sever, blízko řeky Kišon. V Haifě je také jedna ze dvou izraelských ropných rafinérií (druhá je v Ašdodu). Na jižním okraji se nachází průmyslový park Metam. V Haifě má sídlo mnoho vzdělávacích zařízení, nejdůležitější z nich jsou Haifská univerzita a

Technion – Izraelský technologický institut. Ve městě se nachází malá zoologická zahrada a též je zde zajímavě konstrukčně řešený Karmelit – jediné metro v Izraeli. Turisticky atraktivní je také množství muzeí rozestých po celém městě. Před druhou světovou válkou přes Haifu přijížděli Židé z Evropy jako emigranti do Izraele a dnes je zde zřízeno, podobně jako v New Yorku nedaleko Sochy Svobody. Muzeum emigrantů. V pohledu na město Haifu vyniká 70 metrů vysoké obilní silo, u kterého je zřízeno muzeum chleba zvané „Gabon“. Silo má kapacitu 100 tisíc tun, což ukazuje na vysokou výkonnost izraelských kibutzů v přilehlé úrodné oblasti Jezraelské nížiny. Dále v Haifě najdeme muzeum oleje, který je dalším významným produktem izraelského zemědělství a opět představuje světovou špičku. Zajímavé je také zdejší muzeum námořní plavby po Středozemním moři, kde jsou shromážděny přístroje a pomůcky pro plavbu, které se používaly

v průběhu uplynulých 5000 roků. Význam města Haify v dnešním Izraeli vyjadřují rčení: V Jeruzalémě se židé modlí, v Tel Avivu se baví a v Haifě pracují.

Když jsem se na naší pouti loučili s horou Karmel a městem Haifa, patřil náš poslední pohled z Karmelu nádhernému zapadajícímu slunci nořícímu se do vln Středozemního moře. Když potom obloha ztemní, září za nočních plaveb z nejvyššího místa Karmelu do širého okolí jako mohutný maják chrám Panny Marie zvaný Stella Maris – Hvězda mořská. K němu se obracely i naše oči s prosbou:

*Ó, Hvězdo mořská, v bouřích života,
Ty buď nám jistým majákem,
když doléhá na nás mrákota,
svým vyved' nás zázrakem,
nedopust' by ochabli jsme ve víře,
my děti Tvého škapuliře!*

Připravil Karel J. Chrobák

Pohled na Haifu z hory Karmel, bílá budova uprostřed se dvěma věžemi je obilní silo Gabon.

Oslava 25.výročí posvěcení České národní kaple Panny Marie Hostýnské a sv. Jana Nepomuka Neumanna v Bazilice Neposkvrněného Početí Panny Marie ve Washingtonu, D.C.

Za hojné účasti věřících ze Spojených států, Kanady, České republiky a dalších zemí z celého světa se uskutečnila ve dnech 7. a 8. června 2008 oslava 25.výročí posvěcení kaple Panny Marie Hostýnské a sv. Jana Nepomuka Neumanna v Bazilice Neposkvrněného Početí Panny Marie ve Washingtonu, D.C. Tato kaple v Americké národní svatyni zaujímá čestné místo mezi desítkami kaplí národů celého světa a je také jednou z nejnavštěvovanějších, neboť současně slouží jako ústřední zpovědní síň pro celou baziliku. Kaple byla svěřena do ochrany Vítězné ochránkyni Moravy, která je uctívána na Svatém Hostýně a Janu Nepomukovi Neumannovi, rodáku z jihočeských Prachatic, který jako misionář působil v USA a ve Filadelfii se stal biskupem, kde se zaslužil o rozvoj církevního života a katolických škol. Kaple dále nese symboly křesťanství, které má v naší vlasti více jak tisíciletou tradici. Najdeme zde reliéfy sv. Cyrila a Metoděje, sv. Václava a Ludmily, sv. Vojtěcha a Prokopa sv. Anežky České a sv. Zdislavy, sv. Jana Nepomuckého a dalších světců a světic Českého nebe. Kaple byla vybudována našimi krajany v exilu v době hluboké totality jako symbol společných modliteb za svobodu vlasti. Samο posvěcení se stalo manifestací za svobodu víry a návrat demokracie do Československa. Po celou dobu existence této kaple sem přicházejí poutníci z celých USA, z Kanady i odjinud. České mše svaté se zde konají pravidelně několikrát do roka.

Oslavy 25.výročí České národní kaple započaly v sobotu 7.června v 11.00 dopoledne společnou modlitbou sv. růžence v meditační Mariánské zahradě u baziliky. Potom následoval slavnostní průvod do České národní kaple, kde poutníci za-

zpívali litanie k Českým patronům. Ve 14.00 se uskutečnila prohlídka Baziliky Neposkvrněného početí Panny Marie, kterou provedl Rev. Joseph T. Holcomb, ředitel oddělení pro poutníky, nejdříve podal zasvěcený výklad a potom si mohli návštěvníci celou baziliku s jednotlivými kaplemi prohlédnout. Oslavy pokračovaly ve 3.00 odpoledne koncertem dívčího pěveckého sboru „Jitro“ z Hradce Králové. Před koncertem biskup Mons. ThDr. Petr Esterka předal zasloužilým pracovníkům našeho exilu medaile Za službu církvi, vlasti a národu. Potom se již rozezněly andělské hlasy dívek, které v bohatém programu sakrální hudby přednesly skladby Giuseppe Verdiho, Henka Badingse, Petra Ebena, Ilji Hurníka a Antonína Dvořáka. V druhé části programu pak zazněly slavné sbory Bedřicha Smetany z některých jeho oper a celá řada dalších skladeb. Výkon třiceticičlenného sboru pod vedením dirigenta Jiřího Skopala byl opravdu fantastický a posluchači mohli jen potvrdit, že sbor si plně zaslouží všechny zlaté medaile, které již po léta sklízí na světových soutěžích. Duchovní program potom pokračoval v 5.00 v podvečer mší svatou slavnou přímo v České národní kapli, kterou pro poutníky celobroval biskup Esterka. První den oslav byl zakončen slavnostní recepcí na Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu, D.C. V neděli 8.června pokračovaly oslavy slavnou mší svatou v 11.30 dopoledne, kterou opět celeb्रोval Mons. ThDr. Petr Esterka, světící biskup brněnský, který pověřený duchovní péčí o české katolíky ve světě. Po mši svaté následoval společný oběd v jídelně při bazilice a přátelské posezení, po němž se poutníci vydali na cestu k domovu.

Medaile Za službu církvi, vlasti a národu

Mons. ThDr. Petr Esterka, biskup pověřený duchovní péčí o české katolíky ve světě, při příležitosti oslav 25. výročí posvěcení České národní kaple ve Washingtonu, D.C. poprvé udělil medaile Za službu církvi, vlasti a národu. Tyto medaile byly uděleny některým společenstvím a krajauským organizacím, dále kněžím, kteří dlouhá léta sloužili našim krajanům, zasloužilým pracovníkům českých misí a krajauských společenství a také in memoriám, na památku dnes již zesnulých obětavých exulantů. Tyto medaile bude nadále udělovat biskup Esterka při různých významných příležitostech krajanům žijícím v cizině, kteří se významnou měrou zasloužili o šíření víry, udržování národních tradic a kultury a aktivně pracují v českých misích po celém světě.

Přední strana medaile má jako ústřední motiv reliéfní přepis sochy Panny Marie v Exilu umístěný na levé straně medaile. - Socha Panny Marie v Exilu byla pořízena našimi krajanmi v roce 1954 a instalována 22. května 1955 v Benediktinském opatství sv. Prokopa v Lisle u Chicaga. Téměř čtyřicetiletí se u ní scházeli naši věřící v exilu,

aby zde prosili za svobodu pro svou rodnou vlast. V roce 1993 byla socha převezena do Prahy a nyní shlíží na hlavní město České republiky ze zahrady Premonstrátského opatství na Strahově. Je východiskem každoročních květnových poutí Prahou a místem mariánských pobožností každou první sobotu v měsíci. - Druhou svíslou dominantou medaile je latinský kříž v horní části ponořený do tvaru planety Země, kterou tím symbolicky dělí na čtyři kontinenty. Myšlenka českého exilového společenství je vyjádřena sluncovou kyticí lípových lístků v podobě jednoho květu v centru ramen kříže. Symbolem rodné vlasti je též znak Čech, kde štít s dvouocasým lvem prostupuje spodním ramenem kříže v jeho dolní části. Tato část kříže je hadovitě ovinutá ostnatým drátem, který symbolizuje tzv. železnou oponu vytvořenou na hranicích staré vlasti. Ostnatý drát končí v úrovni symbolu ďábla u nohou Panny Marie, která rozdrtila hlavu pekelného hada. Ve spodní části medaile je ve čtyřech řádcích latinský text: Sancta Maria, ora pro nobis - Svatá Maria, modluj za nás! Účel medaile hlásá text věnování: Za službu církvi, vlasti a národu v kruhovém opisu z leva do prava.

Zadní strana medaile nese jako hlavní motiv reliéf Pražského Jezulátka, které je asi nejznámějším českým náboženským symbolem v celém světě. Pozadí je abstrahováno motivem Prahy a jejích dominantních věží. Karlův most je symbolem spojení dvou břehů – domova s exilem. Najdeme

zde siluety hlavních kostelů – chrámu sv. Víta, chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně, strahovského kláštera a také kostela Panny Marie Vítězné, kde je Jezulátko domovem. Celkový kolorit dotvářejí další známé pražské věže. Medaile má v opisu latinský text: Gratosus infans Jesus Pragensis – Milostné Jezulátko Pražské.

Medaili vytvořil na přelomu let 2007 – 2008 známý český sochař a autor mnoha medailí a plaket pan Zdeněk Kolářský z Kostelce nad Orlicí. Ražbu bronzových medailí o průměru 70 mm provedla mincovna v Kremnici na Slovensku. K medailím se také vyznamenaným uděluje pamětní diplom.

Ve Washingtonu, D.C. 7. června 2008 byla medaile Za službu církvi, vlasti a národu udělena:

Společenstvím a krajauským organizacím:

Benediktinskému opatství sv. Prokopa v Lisle (Chicago, USA)
Československému Orlu v exilu (Chicago, USA)
Národnímu svazu českých katolíků (Chicago, USA)

Kněžím, kteří slouží našim krajanům:

Rev. Odilu Crkvovi, OSB (Lisle - Chicago, USA)
Rev. Juraji Kadlecovi (Chatham, Canada)
Rev. Josefu Šachovi (Burlington, Canada)

Zasloužilým pracovníkům krajauských společenství:

Alfonsi Brožovi (Washington, USA)
Oldřichu Holubářovi (New York, USA)
Josefu Kocábovi (Cleveland, USA)
Ladislavu a Marii Murárikovým (Chicago, USA)
Františku Schultzovi (Chicago, USA)

In memoriám:

JUDr. Miloši Halouzskovi (Los Angeles, USA)
JUDr. Václavu Hyvňarovi (Cleveland, USA)
Biskupu Mons. Janu Mořkovskému, S.T.D. (Houston, USA)
Mons. Prof. Ludvíku Němcovi, S.T.D. (Philadelphia, USA)

Připravil Fr. Dušan Hladík

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

POJIŠTĚNÍ STATE FARM

LOU ČEVELA

Agent

„Mluvíme česky“

State Farm Insurance Companies

AUTO – FIRE – LIFE – HEALTH

STATE FARM BANK

LOU ČEVELA INSURANCE AGENCY, INC.

1907 E. 31st Street (31st & Maple Ave)

LaGrange Park, Illinois 60526

Office: (708) 354 1180 - 24 Hour Voice Mail

FAX: (708) 354 1217 - 24 Hour Dedicated Line

E-mail Address: LOU.CEVELA.BZ@STATEFARM.COM

ČESKÁ SÍŇ KARLÍN

Wednesday dances 2006

Dancing from 7:30 PM - 10:30 PM

Karlin Hall and Club

5304 Fleet Ave

Cleveland, OH

For details and updates call:

216 - 883 - 4760

Czech Kitchen call:

216 - 581 - 4362

MUSIC EVERY WEDNESDAY

JULY 2, 9, 16, 23 & 30

AUGUST 6, 13, 20 & 27

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

Other Funeral Home locations

available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbakenfs@mycingular.blackberry.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Vroucí vzpomínka

Letos 12.července 2008 tomu bude už sedmáct let,
kdy na Stvořitelovo zavolání odešel z našeho
rodinného středu na věčnost můj drahý manžel,
starostlivý tatínek a dědeček, pan

Josef Kučera

rodák z Vlčnova na Moravském Slovácku

Jeho tělo je pohřbeno na hřbitově Woodlawn
ve Forest Park, Illinois a výroční mše svatá
za spásu jeho duše bude sloužena
v sobotu 26.července 2008 v 6.30 hod. večer
v našem kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru.

S bolestí, láskou a vděčností věrně vzpomínají:

Marie Kučerová, manželka
Josef a Rita, Václav a Pavla,
Rostislav Kučera - synové a snachy
Mařenka, Benjamin, Kristýnka a Tomášek - vnoučata

*Upřímně děkujeme všem, kdo jej znali
a vzpomenu si na něho v modlitbách s námi.*

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879
1-216-341-0444

Elsie T. Malec, President
Theresa M. Pokorny, Secretary -Treasurer

Chicago Representatives

Loretta Moravecek
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Polešovské zvony

Ó jak jsi krásný, ty můj rodný kraji!
Tvůj obraz v duši nosím po léta.
Ať hrozen zraje, třešeň rozkvétá,
vždy kouzlo nejdražší se v tobě tají.

Rád k tobě spěchám: zjev tvé věže bílé
mě provází až teskně do dále,
jako drahé oči, jež se usmály,
jako matky dlaň, jež hladívala mile.

Zvon rodné obce v cizině mi znívá
a jeho písní zachvívá se duch.
Co sladkých, bolných ozývá se tuh,
když k srdci mluví hudba jeho tklivá.

Vše probouzí, co blaží i co bolí:
v kruh šťastný vede bratří, sester všech,
než mrazné cizoty k nám vnikl duch
a všechny odvál za práh rodné školy.

A truchle zní, jak v ráno kdysi šeré,
když otce drahého jsme kladli v zem,
když v souzvuku jste, zvony, bolestném
mu zazpívaly žalné rekviem ...

Tam kouzlo nejdražší se pro mě tají,
ať hrozen zraje, třešeň rozkvétá
tvůj obraz provází mne po léta,
až ke hrobu, můj krásný rodný kraji.

*Báseň paní Hlaváčkové
zaslal Josef Janík z Kanady*

Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve

*v roce, kdy si připomeneme 90. výročí stržení sloupu Panny Marie
na Staroměstském náměstí v Praze*

na pout' k Panně Marii do Lisle

v neděli 3.srpna 2008 ve 2.00 hodiny odpoledne
v opatském chrámu benediktinského kláštera sv. Prokopa

Po slavné mši svaté ke cti Panny Marie Nanebevzaté bude následovat

PRAŽSKÁ LEGENDA

Balada o stržení Mariánského sloupu v Praze

Text:
Václav Renč

Hudba:
Zdeněk Pololáník

Účinkuje:
Miroslav Částek

Na závěr zazpíváme Litanie k Panně Marii na smír za urážku Matky Boží.

Touto poutí navazujeme na starou tradici národních poutí k Panně Marii do Lisle.
Socha Panny Marie v Exilu, která zde byla v roce 1955 postavena, byla smírnou obětí za urážku Matky Boží.
Zde se scházeli naši krajané, aby prosili za návrat svobody a demokracie do Československa.
I dnes je třeba prosit za mravní a duchovní obnovu našeho národa.

Přijďte v hojném počtu a pozvěte své přátele a známé!

Bližší informace podá Fr. Dušan Hladík
Tel. (708) 656 - 7472 Mobil (708) 533 - 1050

Sloup Matky Boží Marie na Staroměstské náměstí

Historická zkratka

V pondělí 28. října 1918 byla ustanovena Československá republika. Konec oblidné války, vlády se ujímá národ, vláda se vrací do Prahy. Zajisté důvod k oslavě a k dikuvzdání. Kromě toho na Východě svítá, ruská revoluce ohlašuje příchod ráje. Nutno záměr rozšířit na celý svět, Maďarsko se chápe činu, Německo nazrává, pražská komuna nezůstane pozadu. Se starým pořádkem se vypořádáme, začneme Habsburky, vymytíme stopy po nich. V Praze mají reprezentantku, Matku Boží na Staroměstském náměstí, pryč s ní!

Stalo se nevidané: spodina povstala proti Bohu a Jeho Matce, mariánský sloup dav povalil a rozbil. Všecko, co se poutá k církvi a k Habsburkům zbouráme, a to ihned. Od Sloupu dav táhl na Karlův most, tam je mnoho svatých, dav si zgustne. Vchod na most stihli obsadit vojáci čs. armády, nuž, co se dá dělat, hlavou zeď neprorazíš, revoluce odešla k večeri, na další revoluční čin davu odvaha chyběla. Protože okolo trosek vedla inaugurační cesta T. G. Masaryka, město urychleně trosky odstranilo a vyvezlo na neurčené místo.

Svět oněměl! Česká katolická veřejnost zničení Sloupu těžce nesla, jsou zaznamenány pokusy Sloup obnovit, ale práce se nestihla provést za 1. republiky. Válka a únor 48 odložily úkol obnovy o 52 roků. Po listopadu 1989 se ustavila Společnost pro obnovu mariánského sloupu a Sloup v detailech obnovila v souhlase s původními hmotami. Na úkolu pracovali přední akademičtí sochaři vedení Janem Bradnou. Sloup je dohotoven, čeká v Celené ulici v sousedství Týnského chrámu, na své umístění na staroměstské náměstí.

Společnost požádala (poprvé r.1992) Magistrát hl. města Prahy o vydání stavebního povolení. Magistrát až dosud odmítá toto povolení vydat, kromě nevěcných námitek charakteru totožnosti kopie s originálem se odvolává na citění českých protestantů, kteří mají k Matce Boží Marii a k jejímu pomníku záporný vztah. Zde: mínění malého počtu protestantů převažuje nad vůlí 40% katolické části národa. Příklad z Německa. V Drážďanech Spojenci zničili barokní chrám Matky Boží, Frauenkirche. Německo ho obnovilo v původní kráse za 257 milionů USD. Je to protestantská katedrála zasvěcená matce Boží, na jejíž znovu-

otevření byla přítomna většina vlády, kancléř i nová kancléřka. Porovnejme: katedrála - Sloup; Německá vláda - česká vláda; zdroje na obnovu nákladů v Drážďanech - v Praze. Naše vláda nepřispěla.

Zničení Sloupu je kulturní barbarství. Uvědomělá část národa se snaží národní hanbu napravit postavením kopie Sloupu. Žádá o stavební povolení Magistrát hlavního města Prahy. Obnovení Sloupu je záležitostí Prahy a českého státu. Až dosud Magistrát odmítá vydat souhlas s postavením již hotové kopie. S kým se Magistrát a vláda ztotožní: s vandalizujícím davem, nebo s kulturní částí národa? Nevědomý dav Matku Boží Marii z Prahy vyhnal. Až dosud její triumfální návrat do Prahy je zneemožněn postupem kruhů Prahy a českého státu. Obhajitelné důvody k odporu nejsou. Zapíráním historie se rod Habsburků z dějin Zemí koruny české vyoperovat nedá. Uměle vytvořená nenávisť vnášená dodatečně do historie, národ rozděluje, brání rozvoji národního, vlasteneckého citění, je diskriminací... jako by vládnoucí kruhy neměly dost jiných starostí. .. pustí se do souboje s Marií, Matkou Boží.

Historie Mariánského sloupu

Vzpouza proti králi začala defenestrací Slavaty a Martinice 23.května 1618 a volbou Bedřicha, Zimního krále 26.srpna 1619. Za Ferdinanda se postavil téměř celý tehdejší svět, za Bedřicha a za Direktory zlomky ukřivděných, ne ani Jan Jiří Saský. Ke srážce došlo 8.listopadu 1620 na Bílé hoře. Povstalci měli 22 000, strana královská 25 000 vojska. Bitva trvala 90 minut, na straně povstalců padlo 5000, na královské 250 vojáků. Vzдорokrál Bedřich Prahu opustil, zahynul v Mohuči r. 1632, Alžběta dožila v chudobě v Anglii.

Hrdelní soud s povstalci začal na jaře 1621, vůdci očekávali milost - přece o nic nešlo, pouhá taškařice, milosti se jim nedostalo. Moravané byli omilostněni všichni. Bílá hora byt začátek třicetileté války vedené luterány, provozované Švédy, proti císaři, českému králi. Nejvíce byly pustošeny země české, národ nepředstavitelně trpěl. To je další historická, ale zapíraná skutečnost, všecko, co jí odporuje, je zapření faktů.

Tato válka, kterou česká emigrace rozdmýchávala, již se ale vojensky neúčastnila,

skončila smírem 24. října 1648 v Münsteru. Praha přišla o Rudolfovy sbírky, o jejichž navrácení vláda české republiky usiluje. Města Praha a Brno se za války vyznamenala hrdinnou obranou proti Švédům.

Jako výraz díků za skončení války císař Ferdinand III. Zbudoval v Praze na Staroměstském náměstí sloup, barokní perlu, zasvěcený Marii, Matce Boží, jak hlásal nápis. Sloup vydržel na svém místě, přes pohnuté časy, 268 let. Bezbranný podlehl zkáze socialisty poštvané spodiny 3.listopadu 1918, v první neděli československé samostatnosti.

Co katolíci žádají, co státotvorné, podstatné části národa patří, je vydání formálního stavebního povolení k umístění obnoveného Sloupu na Staroměstské náměstí, to je jim bezdůvodně odpíráno. Na křesťanských principech český stát vznikl a tyto principy jsou nosnou vlnou, na které národ přežívá dodnes, do času demokratické vlády.

Komu odpor proti Sloupu vychází vstříc? Koho si vláda předchází, koho usmírjuje? Jsou v národě samozřejmě různé kulturní proudy, z nichž křesťanský je rozhodující. Povinností vládních kruhů je posilovat soudržnost, stabilitu, úctu k národní historii, nikoliv stavění přehrad nebo osvojování si práva rozhodnout, kdo smí dýchat a kdo ne. Uchýlit se do mlčení budoucnost národu nezajistí. Poslední připomínka se týká Habsburků na českém trůně. Trůny ve středověku a podnes jsou záležitostí dědičnou. Navíc všichni čeští králové habsburského rodu měli mandát potvrzený sněmy českých stavů, byli voleni, kromě posledního krále Františka Josefa. Ferdinand II. byl platně zvolený roku 1617, vzдорokrál Bedřich z Falce pak vzápětí, roku 1619. Tento čin nemá politické ani právní opodstatnění, v historii se nenajde obdoba. A navíc - vyřizovat si účet s panovníkem až za 268 roků je pošetilé, přitom pomsta byla vykonána na Matce Boží Panně Marii, král Ferdinand III., který Sloup postavil na vyjádření díky za skončení třicetileté války, zůstal nedotčen.

Postoj vlády České republiky a Magistrátu hl. města Prahy je nesmiřitelný s právem, s historií, s duchovním a kulturním proudem státu a Evropy.

Alois Ambrůz,
Český dialog, duben 2008

90. výročí stržení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze

V letošním roce 2008 si připomínáme již 90. výročí stržení mariánského sloupu. Události smutné, nešťastné, plné omylů, ukázky řešení problémů nevědomostí a silou, štváním, nenávistí, nekulturností a nepochopením.

Za těch devadesát let a zvláště v posledních dvou desetiletích jsme, zdá se, udělali významný pokrok nejen v pochopení příčin onoho činu, ale i smyslu našich národních i náboženských dějin, které s tímto činem úzce souvisejí - směrem k vzájemnému pochopení, odpuštění, smíru a budoucímu směřování.

Snad již nejsme v zajetí tzv. „*Jiráskovského*“ chápání novodobých dějin našeho národa a nevnímáme dobu po třicetileté válce jako období „*temna*“ jak byl častý názor v první polovině minulého století a jak nás to učili v komunistických školách, ale můžeme říci, že celé národní obrození, záchrana českého jazyka by se nekonala, kdyby se klíčové události našich dějin vyvinuly jinak, než se ve skutečnosti odehrály.

Jsou námitky, že socha Mistra Jana Husa nemůže stát vedle sochy Panny Marie z důvodů náboženských a ideových.

Důkazem toho, že by naopak měly stát blízko sebe v samém středu naší země je modlitba, kterou Mistr Jan Hus ke cti Matky Boží složil.

Mariánský sloup stál na Staroměstském náměstí o 265 let dříve než sousedí Mistr Jana Husa. Společně tam obě monumentální díla stála déle než tři roky.

Pomník M. J. Husa byl k monumentální vertikále mariánského sloupu záměrně komponován jako výrazná horizontála. Nepřítomnost protiváhy mariánského sloupu výrazně narušuje kompoziční umístění Husova pomníku.

Proto obnova mariánského sloupu nenaruší ani výtvarnou kompozici Staroměstského náměstí ani duchovní vztahy těchto děl, ale naopak dodá náměstí její chybějící prvek, střed, vertikálu.

Společnost pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze usiluje o to, aby tato obnova byla dílem celé země i národa, aby každý věřící i každá farnost měla možnost se na tomto celo-

národním díle podílet a přitom, aby tato účast byla adresná a kdykoli doložitelná pro paměť budoucích generací.

„Přes všechny obtíže a nepochopení nic neměníme na našem konečném cíli: vybudovat sloup a opět jej umístit na Staroměstském náměstí. Důvody není třeba opakovat – především máme stále na mysli slova pana kardinála Tomáška, jenž nám řekl při audienci: „*Dokud nebude sloup na svém místě, dokud lidé neuznají, že tenkrát udělali chybu a nebudou toho litovat, nemůžeme doufat, že překonali naši nedávnou minulost a že nás tento starý hřích nestáhne opět dolů*“. Rozumíme tomu tak, že sloup je nejen symbolem našeho návratu ke slušnosti a k tradicím křesťanské Evropy, ale především, že vyrovnání tohoto dluhu, může naši zemi dát teprve naději, že opět neupadneme do područí, ať už tupého násilí a bída z východu nebo konzumního ateismu ze západu“...

Rozhodli jsme se navázat na předešlé iniciativy s nadějí, že tato naše iniciativa bude poslední a dovede své dílo do konce „*a chceme následovat příkladu našich krajanů v USA, kteří v nejhorších letech krátce po únorovém puči, kdy ani největší optimisté nemohli doufat v brzký pád totalitního režimu, uskutečnili v cizině to, co doma nebylo tehdy možné a sochu Panny Marie v krátké době postavili na půdě benediktinského opatství v Lisle. Byl to pro ně symbol jak jejich lásky k domovu, tak i víry a naděje, že všichni – jejich Ochránkyňe, i oni sami se dočkají dne, kdy budou opět spolu ve svobodné Praze. Jejich přání – když na ten okamžik museli čekat téměř čtyřicet let – se jak víme, nakonec splnilo, a to s velkou slávou. Ani nám nemůže nikdo zabránit, abychom sloup postupně neobnovili a prozatímně neumístili na církevní půdě. Jsme totiž přesvědčeni, že duše národa, dnes zdevastovaná padesáti lety nesvobody, konečně procitne a pochopí, že tento monument nesymbolizuje ani porážku na Bílé hoře, ani habsburskou nadvládu, ale smíření a křesťanské tradice Evropy. A navíc bude duchovní i výtvarnou ozdobou náměstí a celé Prahy. Pak připravený a již hotový sloup se jako zázrakem, během několika týdnů objeví na místě, kam odevždy patří...*“

Ano Praha čeká na zázrak !! ... My všichni kteří o obnovu sloupu usilujeme to chápeme jako svůj životní podíl na příběhu sloupu Panny Marie. Věříme, že se dokončení dočkáme. *I kdybychom se vztyčení sloupu nedočkali, zůstane tu po nás velmi hmatatelný, mnohatunový důkaz našeho upřímného úsilí a zároveň i zdaleka viditelný, nepominutelný úkol a závazek pro naše potomky. Pevně však věříme, že když se na My přičiníme, Bůh nám pomůže a náš český národ i česká společnost k evropským duchovním hodnotám nebude dlouhý, takže sloup na jeho místě, na něž jedine patří, ještě uvidíme a náležitě oslavíme.* (Z prohlášení Společnosti z 3. 11. 1995).

Zapomeňme na staré křivdy a na staré nepřátelství. Odpuštěme si. Vezměme se ruce a hledme spolu do budoucnosti, která nás čeká. Ať je obnovený sloup symbol naší tolerance jednoho k druhému, symbolem víry našich předků i naší a důvěry v smrtelné hodnoty, kterými nás víra obrovává a které mají tvořit základ života každého člověka i celé společnosti.

Připojuji vyjádření akademického sochaře Petra Váni, který pro Společnost již zhotoví sochu Panny Marie a četné díly architekt sloupu: „*Myslím, že je možné, aby mariánský sloup nebyl tím, který rozděluje, naopak se může stát spojujícím kamenem příběhem lidí, kteří do jeho obnovení vložili sílu, čas a energii pro jeho postavu. Historický prostor Staroměstského náměstí v Praze tak získá zpět vyváženost, porušené rovnováhy zmizí. Horizontála i sova pomníku bude znovu doplněna vertikálou mariánského sloupu. Tyto památky byly s tímto záměrem postaveny, aby se doplňovaly, aby byly čitelné jedna k druhé*“.

Děkujeme všem, kdo nás v našem úsilí podporují, kdo se za zdar obnovy modlí a přináší denní drobné oběti. Zvláště pak děkujeme všem dárcům doma i v zahraničí, kteří na obnovu sloupu již věnovali neprosředky. Všechny je svěřujeme ochranu naší Matky Panny Marie. Vzpomeneme také s vděčností na členy naší Společnosti, kteří nás předešli a přimlouvají za naše dílo v nebi.

Společnost pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze připravila k 90. výročí stržení sloupu následující akce

Historická pohlednice Staroměstského náměstí s Mariánským sloupem

Ve spolupráci s Národní radou Sekulárního františkánského řádu ČR jsme o první květnové sobotě zorganizovali mariánskou pěší pouť Prahou. Letošní pouť byla v pořadí již 270. První se konala v roce 1654. Konání těchto poutí bylo přerušeno za císaře Josefa II., dále během válečných let a nakonec po celou dobu trvání komunistické poroby. Tuto staletou tradici jsme obnovili v roce 1993, kdy byl do středu Staroměstského náměstí zasazen a posvěcen základní kámen pro mariánský sloup o jehož obnovu usilujeme. Vzpomínáme s vděčností na pouť, která se konala v roce 2004, kdy za účasti velkého množství věřících z celé vlasti, ale i Čechů, žijících v exilu, jsme slavnostně instalovali „Our Lady from Exile“ v rozkvetlých zahradách Královské kanonie premonstrátů v Praze na Strahově. Toto místo se stalo velmi navštěvovaným poutním místem. K soše Panny Marie z exilu se konají každou první sobotu v měsíci průvody z baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Strahově. U sochy stojící vysoko nad Prahou se konají pravidelné pobožnosti. Chodí sem stále více poutníků a každoročně odtud vychází již zmíněná mariánská pěší pouť Prahou.

Společnost vydala k 90. výročí stržení sloupu novou publikaci, PRAHA, mariánský sloup na Staroměstském náměstí, kterou vydala Historická společnost Starý Velehrad se sídlem na Velehradě jako 42. svazek cyklu Církevní památky. V publikaci je historie mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze s přehledem všech iniciativ na jeho obnovení. Obsahuje i podrobný popis rekonstrukce sloupu, výrobu jednotlivých dílů a postup při zhotovení nové sochy Panny Marie Immaculaty. Obsahuje řadu dobových vyobrazení sloupu na rytinách a fotografiích. Má i barevnou přílohu. Autory jsou Jan Bradna a Karel Kavička. Publikaci poženal na závěr mše svaté v basilice Nanebevzetí Panny Marie v Praze na Strahově dne 3. 5. 2008 opat strahovského kláštera Michael Josef Pojezdny, OPraem. Publikaci Vám rádi zašleme poštou, pokud si ji objednáte na e-mailové adrese: mariansky.sloup@post.cz. Cena je 10 USD + poštovné. Objednávky je možné také zasílat na adresu:

Dr. Karel Kavička,
Dolní 30, 796 01 Prostějov
Czech Republic.

V měsíci dubnu byla otevřena výstava SRDCE MĚSTA, umístěná na Staroměstské radnici v Praze. Výstava potrvá do 13. července 2008. Je umístěna v sále architektů ve 4. poschodí radnice. Vstup je volný. Společnost zapůjčila na tuto výstavu model mariánského sloupu v měřítku 1 : 10 od sochařů Krátkého a Kronycha. Výstava ukazuje historický, urbanistický a architektonický vývoj Staroměstského náměstí a soutěže vypsané od roku 1899 do roku 1988 na dostavění a přestavění radnice. Doporučujeme všem příznivcům obnovy sloupu návštěvu této výstavy. Kromě modelu sloupu je na výstavě i jeden panel, věnovaný historii mariánskému sloupu.

Mariánská kamenická huť akademického sochaře Petra Váni již pracuje na zhotovení nové korintské hlavice sloupu. Kameníci jsou právě v Itálii, kde vylomí další bloky pískovce pro spodní část sloupu a podstavce pod sochy andělů.

Ve výroční den stržení sloupu dne 3. listopadu 2008, uspořádá Společnost Valnou hromadu všech členů, včetně hostů. Potom bude vzpomínková slavnost u základního kamene sloupu na Staroměstském náměstí a mše svatá v chrámu Panny Marie před Týnem.

Po mši svaté bude průvod k soše Panny Marie, umístěné u bočního vchodu do kostela, spojená s mariánskou pobožností. U základního kamene bude od 10.00 hodin až do zahájení vzpomínkové slavnosti malý stánek s informačními panely o historii sloupu. Zájemcům budou k dispozici informační materiály o sloupě, které vydalo tiskové oddělení Společnosti a zájemci si budou moci také zakoupit novou publikaci o sloupě, Pražskou legendu od Václava Renče, pohlednice vydané Společností a další tiskoviny.

Připravil PhDr. Karel Kavička

Nová socha Panny Marie (věrná kopie původní) připravená pro nový sloup, který má opět stát na Staroměstském náměstí

Banka chudých

Našli smysl života v pomoci druhým

Možností a způsobů jak pomáhat, máme mnoho. Na území České republiky pracuje nespočet neziskových organizací s velmi rozmanitým zaměřením, které se svými aktivitami snaží pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují, či jinak obohacovat společenský život. Nejinak je to i s Misijní bankou, která má v názvu neobvyklé slovní spojení „banka ubožáků“. Bankou se zde rozumí depozitum dobrých skutků, podobně jako u banky potravinové či krevní, uskutečněných ve prospěch lidí stojících až na konci lidského společenství, kteří nemají možnost změnit svoji beznadějnou situaci vlastní snahou. Mezi takovými lidmi pracují manželé Baldínští, zakladatelé Misijní banky ubožáků (MBU), ve východní Africe v Tanzanii už několik let. Letos šedesátiletí rodiče tří dětí, babička a dědeček pěti vnoučat, se již přibližně sedmnáct let společně věnují tzv. „misijnímu laikátu“, tedy aktivní rozvojové misijní pomoci na jihozápadě Tanzanie v oblasti Mbozi West, kde ve vesnici Kamsamba staví vlastní misijní stanici Allamano Agape. „Celá tato oblast patří jurisdikčně do diecéze Mbeya, dvě stě kilometrů vzdálené, která je pod vedením biskupa Mons. Evarista Chenguly. On nám v roce 2001 vesnici Kamsambu a okolí určil jako misijní úkol. Ten obecně spočívá v pomoci nejchudším africkým rodinám,“ upřesňuje Pavel Baldínský. Každoročně do Afriky dovezou manželé asi pět milionů tanzanijských šilinů, což je přibližně devět set třicet tisíc českých korun, které se pak použijí na konkrétní pomoc při hledání vody v krajině, jejímu vyvedení na povrch pomocí vrtů až do hloubky osmdesát metrů a osazení vhodným čerpacím mechanismem, opravy a servis nových i stávajících studní, na výchovnou stimulaci domorodců v přístupu k vodním zdrojům či na výchovu a prevenci nemocí vznikajících ze znečištěných zdrojů. „Dále se staráme o matky a děti. Zaměřujeme se především na ty, které nemají manžela nebo partnera jako živitele. Sem tedy patří nejen mladé vdovy ale samozřejmě i ženy vdovy v pokročilém věku a pak staří, nemocní a opuštění jedinci. Zvláštní kapitolou naší pomoci jsou sirotci, pro které jsme postavili školku pro předškolní výchovu s nabídkou jednoho denního teplého jídla (pro třicet dětí). Formou adopce na dálku za podpory českých

rodin sto třiceti dětem zajišťujeme základní školní vzdělání až po finální vyučení nějakému konkrétnímu využitelnému řemeslu. Letos jsme poslali do školy asi třicet dětí, kterým financujeme vyučení řemeslu. Všechny bydlí v naší péči ve městě Mbeya. Máme i několik žáků na středních školách a jednu vysokoškolačku, která studuje žurnalistiku. Jinak našich aktivit je mnohem více a většinou vyplývají z okolností a potřeb konkrétních osob,“ dodává pan Baldínský, který se svou ženou letos do Tanzanie odcestoval na konci května. Ale jak sám říká, nejsou cestovatelé v pravém slova smyslu: „Svoji práci ve prospěch nejchudších chápeme jako svůj misijní úkol, který - jak věříme - má své nezastupitelné místo v Božím plánu. Ta práce se ale neobejde bez cestování a poznávání i znalosti místního komunikačního jazyka, kterým je v našem případě především svahilština.“ Hlavním letošním cílem MBU je realizovat projekt výstavby vodovodu pro tanzanijskou vesnici Mkulwe. „Vodovod musí být hlavně domluven a odsouhlasen staršími členy kmenů a představiteli místní správy a církve. Pak musí být zcela jasné, jak bude financován a jaký bude podíl prací domorodců, protože jim chybí hotové finanční prostředky. Ty však mohou nahradit vlastní efektivní práci,“ řekl ještě před odjezdem pan Baldínský, který také musí rozhodnout, zda vzít vodu z údolí vrtem a pumpou, nebo postavit dvě jezerní nádrže a čerpadlo. Realizace obou variant by podle něj převýšila náklady o sto procent. Kromě připravovaného projektu výstavby vodovodu bude i letos MBU v Africe pokračovat ve svých běžných činnostech. „Půjde o dovybavení vrtů vhodnými pumpami, přípravu na další vrty v nových místech, zařizování dílen pro mládež v Allamano Agape - v misijní stanici, komplexní práce se sirotky, zajištění vlastní výroby tvárníc a postavení skladu nářadí a materiálu misijní stanice,“ vyjmenoval ostatní plány MBU s tím, že pokud zbude nějaký čas a peníze, chtěl by se pokusit na nových místech hledat zdroje pitné vody. „V úvahu připadá asi pět dalších vesnic,“ dodal. Mezi letošní cíle MBU patří také obnovení kostela zříceného po zemětřesení, což znamená znovu kompletní stavbu. Ale ani odjezdem manželů Baldínských z Afriky na

konci léta nic nekončí. „Úkoly se realizují podle předem domluveného plánu. To má na starosti manažer prací Izabela Ngulo, moje pravá ruka, s několika dalšími spolupracovníky. Téměř denně se formou SMS informujeme o tom, co je třeba a jak to řešit,“ upřesnil pan Baldínský. A co ho motivuje k práci a pomoci v Africe? „Především stěžejní myšlenka, že každý člověk je originální Boží dílo. Jako takový má dárky svým specifickým darům - charismatům, které mají neopakovatelné místo v Božím plánu. Každý člověk je záchranou člověka - spásou. Život od narození až do smrti je nejprve hledáním takového místa a pak realizací svého úkolu. To je jedinečná cesta ke štěstí, po které se obvykle lidé během života ptají. Kvalita takového štěstí je odvozena od kvality našeho vztahu k Bohu jako svého Otce. Je dána hlubokým intimním kontaktem s Tvůrcem jako Láskou. Když pochopíme, že jen a jen v této konkrétní Lásce a naším vztahu k ní je naše maximální možnosti rozvinutí osobnosti, a to jak v přítomnosti tak i příští (eschatologické) budoucnosti, jde stranou všechen strach z neznámé, z nemoci, nedostatku vhodné kvalifikace, vlastního stáří i možné smrti. Pak i duchodci na sklonku života se mohou stát reálnými misionáři. U BOHA NENÍ NEMOŽNÉHO. ... A ještě poslední poznámka: V jedné tanzanijské kanceláři Církve jsem viděl anglický nápis tohoto znění: Bůh si nepovolává kvalifikované, ale kvalifikuje povolání. - Celé dějiny spásy jsou toho jasným důkazem,“ vylíčil pan Baldínský.

Přínos neziskové organizace MBU českou společnost je především ve vytváření prostoru pro přímou pomoc, která je v rozvojových státech hodnocena velmi pozitivně. MBU se zasazuje také o zajištění technického zázemí pro aktivity v České republice, především pak o výchovu české společnosti k solidaritě s chudými národy, trpícími lidmi a o prevenci xenofobních tendencí, rasismu a odštědivých tendencí v komunikaci kultur a národů. Pro zájemce pořádá po celé republice přednášky s promítáním, jejichž tématem zpravidla bývá „Misijní práce laiků v Africe“.

Lucie Procházková
Světlo 26

KAREL MAY

Karel May byl Němec a jeho knihy čte hlavně mládež. Mnoho jeho příběhů bylo zfilmováno. Kolik z nás vystačilo s tímto zjištěním a s mlhavým pocitem, že jsme někde někdy slyšeli, že to byl vlastně zloděj, jenž většinu ze svých prací napsal ve vězení. A že na americkém Západě vlastně nikdy ani nebyl...

Ale byl. V mládí možná, k staru jako turista určitě. Dal se fotografovat u pomníku indiánského náčelníka Sagoyewathy v Bufalu.

A jeho „zločiny“?

Mnohé z nich zapříčinila důvěřivost, k tomu prvnímu „zločinu“ přispěla též chudoba rodiny. Šlo o „zpronevěření“ zbytků vosku seškrábaného ze svíců, když neměli ani na tři vánoční svíčky. Ten druhý - hodinky zapomenuté v kapse. Jeho kolega mu půjčoval kapesní hodinky, protože si sám koupil nové. Přišly opět vánoční svátky a mladý učitel May odjel domů k rodičům. A tam si pro něj přišli četníci, že prý hodinky ukradl, a následovalo šest týdnů vězení. May se duševně zhroutil. Co platno, že se mu kolega potom omluvil. Od té doby po léta pronásledovalo spisovatele onemocnění podobné schizofrenii a on s ním se střídavými úspěchy bojoval.

Jako varhaník ve waldheimském vězení navázal protestant Karel May cenný vztah s farářem a katechetou J. Kochtou, o němž píše: „Katolický farář za mnou chodil, když mi potřeboval sdělit něco mimořádného o varhanním doprovodu. Hovořil jen o tom nejnutnějším, o náboženství nikdy; ale když ke mně vstoupil, připadalo mi vždy, jako by se u mne rozzářilo slunce. Tito sluneční lidé jsou vzácní, a slunečním člověkem by měl být vlastně každý duchovní, neboť laik má velmi snadno sklon sledovat a posuzovat církev podle toho, jak se k němu chovají její knězi. ...A ty bohoslužby byly slunečními paprsky! Citím v sobě dodnes nekonečnou vděčnost za teplo a dobrotu, která mě přijala a neměla pro mne jedinou výčitku, když všechno ostatní bylo proti mně. Žehnal jsem ti až do dnešního dne a budu ji žehnat, dokud budu živ.“

Ve vězení se seznámil s obsahem vězeňské knihovny a rozhodl se psát - jinak - tak, aby jeho knihy povzbuzovaly dobré stránky lidské povahy. Ve své autobiografii *Já, náčelník Apačů* o tom říká:

„Existují pozemské pravdy a existují nebeské pravdy. Pozemské pravdy nám poskytuje věda, nebeské jsou nám zječovány. Věda své pravdy dokazuje, co tvrdí zjevení, považují vědci nanejvýš za věrohodné, nikoli však za dokázané. Taková nebeská pravda sestoupí na Zemi po paprscích hvězd a obchází od domu k domu, klepá na dveře a žádá o vpuštění. Všude ji odmítají, protože by ji museli uvěřit, ale to lidé nechťejí, protože nemá učenou legitimaci. Tak chodí ode vsi ke vsi, od města k městu, od země k zemi, a nikde ji nevyslyší a nepřijmou. Tu vystoupí po paprsku hvězd zpátky k nebi a vrátí se k tomu, od něhož vyšla. S pláčem se mu svěřím svým trápením. On se však shovívavě usměje a řekne: „Neplač! Vrať se na zem a zaklepej u toho, jehož dům jsi ještě nenavštívila, u básníka. Požádej ho, aby ti oblékl šat pohádky, a pokus se pak o štěstí znovu!“

Zjevení uposlechne. Básník je s láskou přijme a osatí. Zjevení pak chodí znovu dům od domu jako pohádka, a tu uvítají všude, kde zatúká. Otevrou jí dveře i srdce. Nábožně naslouchají jejím slovům; věří jim. Prosi ji, aby zůstala, protože si ji všichni zamilují. Odejde však jen jako pohádka; jako pravda zůstane. A přestože ji není vidět, je tu a vládne až na věky.

Tak, to je pohádka! Nikoli však pohádka pro děti, nýbrž pravá, opravdická, skutečná pohádka - přes nenáročný, prostý šat ten nejvyšší a nejobtížnější ze všech básnických útvarů, jak odpovídá duši, která se v ní skrývá.

A jedním z básníků, k nimž věčná pravda přichází, aby ji dali šat, jsem chtěl být já! Vím dobře, jak smělé to bylo. Přesto se k tomu beze strachu přiznávám. Pravda je tak nenáviděná a pohádka tak opovrhovaná jako já sám; hodíme se k sobě. Pohádka a já - čtou nás tisíce, ale nerozumějí nám, protože neproniknou do hloubky. Tak jako se tvrdí, že pohádka je jen pro děti, jsem já označován za spisovatele pro mládež, píšícího jen pro nedospělé chlapce.

Ostatně, už můj život a moje snažení se podobají pohádce a moji osobu protivníci obestřeli nesčetnými bajkami a pohádkami.

Všechny moje cestopisy, které jsem hodlal napsat, měly být tedy obrazné, měly být symbolické...

Já jsem viděl stovky a tisíce nešťastných li-

dí, kteří se dostali do neštěstí a uvízli v něm jen proto, že jejich duše, tato nejvzácnější podstata celého pozemského života, byly zcela zanedbané. Duch je zhyčkaný, namyšlený miláček, duše je odstrkovaná, hladovějící a mrznoucí Popelka. Pro ducha existuje mnoho škol, od obecných až po univerzity, ale pro duši ani jediná. Pro ducha se píše miliony knih - a kolik pro duši? Lidskému duchu se staví tisíce a statisíce pomníků - kde stojí pomníky oslavující lidskou duši? A tak, říkám si, budu psát pro duši já, pouze pro ni, ať se nad tím někdo usmívá nebo ne!... Viděl jsem kolem sebe děsivou bildu; připadalo mi, že jsem jejím středem. A vysoko nad námi se vznášelo vykoupení, ušlechtilé lidství, k němuž jsme měli spět. To však nebylo jen naším úkolem, je to úkolem všech lidí...

Hlavní postavou těchto knih měl být kvůli jednotě jeden rozvíjející se ušlechtilý Člověk, postupně se očisťující od všech nánosů smyslového lidství. Pro Ameriku se měl jmenovat Old Shatterhand, pro Orient Kára Ben Nemsí. Jeho já je myšleno jako velká otázka lidstva, vyslovená samotným Bohem, který se zeptal, když krácel rájem: - Adame (tj. člověče), kde jsi? Ušlechtilý člověče, kde jsi? Vidím jen lidi padlé, nízkého rodu! - “

Další Mayovy střety se zákonem jsou nepěkným propletením nařčení (byl přece už trestán!) zlomyslných a závistivých lidí, včetně nemravného a ziskuchtivého jednání jeho první manželky a kolegů. Spory o autorská práva nebraly konce. Tvrdý a politováníhodný osud! Karel May, jenž nikdy neztratil upřímnou a vroucí víru v Boha, však nad ním nakonec zvítězil. Podle očitého svědectví vypadaly poslední chvíle tohoto bojovníka s vlastním osudem takto:

V sedm hodin večer se uložil ke spánku, ale jeho samomluva pokračovala nezřetelným mumláním. Kolem osmé se náhle v posteli napřímil, pohlédl do dálky zářícíma očima, které jako by nevnímaly okolí, a řekl jasným hlasem: „Vítězství, velké vítězství - růže - růžové!“ S nesmírně radostným, zjasněným pohledem klesl zpátky; jeho dech byl stále slabší a po několika minutách ustal.

Jeho smrt byla podle jeho přání oznámena až po pohřbu. Byl ve vší tichosti pohřben ve středu 3. dubna 1912 do své hrobky na hřbitově v Radebeulu.

M. Hejná, Karmelitánský kalendář 2002

Pout' na Svatou Horu

„Kdo ještě nikdy nebyl na Svaté Hoře, dopustil se hříchu odpustitelného pouze na jediném místě - na Svaté Hoře,“ říkával známý svatohorský kněz, redemptorista Josef Břicháček. I mně toto krásné mariánské poutní místo přirostlo k srdci a navštívil jsem ho možná už stokrát. Jezdívám tam také každý rok na jaře se svými farníky a bývá to vždycky milé a nezapomenutelné.

Taková farní pout' se ovšem musí dokonale připravit, aby vše dobře klaplo a přineslo své duchovní plody, nejlépe v podobě obrácení poutníků. Proto se za to už několik týdnů předem modlím a zajišťuji vše potřebné. Měsíc dopředu rovněž oznamuji farníkům v kostele její termín, každou následující neděli ho připomínám a pro jistotu vyrábím několik plakátů, na které všechno napíši, a na několika místech je vyvěšuji. Lidé si to pak dobře pamatují a vše běží jako po másle.

„Pane faráři, kdy jedeme na tu pout'?“ ozve se v telefonu čtvrt hodiny před odjezdem vždycky někdo. Tentokrát to byl pan Vrána. „Cože, už dneska? A za čtvrt hodiny se odjíždí? To není možný, to se nedá stihnout. Tak mi neujed'te, už letím, jen co se umyji, nasnídám a posekám zahradu.“

Nezlobím se však na něj, a mám k tomu své dobré důvody. Především jeden - ten, na kterého se nakonec vždycky nejdéle čeká, jsem já.

Letos s námi jelo k mému potěšení opět několik dětí, se kterými bývá plno legrace. Např. osmiletý Ivan měl na zádech batoh, jako kdybychom jeli na týden do Alp.

„Co v něm, prosím tě, máš?“ zeptal jsem se ho.

„Kopačky a mič,“ odpověděl s roztomilým úsměvem.

Chtěl jsem mu říct, že na Svaté Hoře budeme dělat něco jiného než hrát fotbal, ale nakonec jsem mlčel. Ostatně je lepší si kopačky s sebou vzít nežli je od někoho dostat. Život sám ho poučí.

„Hlavně, že sis nevzal brusle,“ konstatoval jsem jen tak na půl úst, což ale zaslechl jeho brácha a dodal:

„Ty mám já, pane faráři.“

„Cože, brusle, teď v květnu?“ nevěřil jsem svým uším.

„Proč ne, jsou kolečkové a od Ježíška,“ vysvětlil mi, „tak nevím, proč bych si je nemohl vzít zrovna na Svatou Horu.“

Bylo zřejmé, že i naše letošní pout' bude velmi zajímavá a nezapomenutelná. Zvláště, když jsme už při odjezdu měli třičtvrtě-hodinovou sekuru, kopačky, kolečkové brusle, ale stále jsme neměli pana Vránu. I ten však naštěstí zanedlouho dorazil a divil se:

„Proč už nejedeme, kdo to zase zdržuje?“

Za nějakou chvíli jsme po společné modlitbě konečně vyjeli. Kolona šesti vozidel s asi třiceti farníky ukrajovala pomalu cestu z Touškova na Svatou Horu, a nebýt toho, že jedno z nich byla plazící se Škoda 1203 z r. 1970, ukrajovala by ji i rychle. Musím však přiznat, že takto jsme měli více času na prohlížení krás přírody podél cesty, což je koneckonců také bohužel činnost, a na mávání několika cyklistů, kteří nás míjeli. Když nás ale u Rožmitálu předjel i jeden koňský povoz, začal jsem být přece jen mírně nervózní, zda dojedeme včas. Proto jsem požádal pana Havlíčka, řidiče dvanáctset-trojky, jestli by na to nemohl trochu šlápnout a nevytáhl z ní aspoň třicet nebo čtyřicet. Moc se mu nechtělo, pod vousy brumlal, že není Niki Lauda a nechce se zabít, ale nakonec mi vyhověl. Poručil všem v autě, aby se pevně drželi, a přeřadil z jednotky na dvojku.

Díky tomu jsme už pět minut před začátkem mše svaté stáli na parkovišti pod Svatou Horou. Vylezli jsme z aut, dva naši dědové s francouzskými holemi vyběhli sprintem kopeček k bazilice, já za nimi s albou a omátem pod jednou paží a dvěma ministranty pod druhou a úderem půl jedné jsem začal bohoslužbu.

Po mši svaté následovalo požehnání milostnou soškou Panny Marie Svatohorské a pak asi hodina a půl volna, kterou každý využil, jak chtěl. Někdo k modlitbě, rozjímání a prohlídce Svaté Hory, další k nákupu devocionálií, jiní k občerstvení. Právě zde jsem se přesvědčil, jak rozmanitá a pestrá je skladba mých farníků.

Odpoledne jsme vyslechli krátkou přednášku o Svaté Hoře a různých zajímavostech tohoto poutního místa.

„Co se vám na ní nejvíce líbilo?“ ptal jsem se dětí.

„To, jak ten pán vyprávěl o sošce Panny Marie, kterou zamykají přes poledne a noc do trezoru,“ odpověděl malý David. „Říkal, že má tři zámky a bez speciálních klíčů nejde odemknout. Mně to šlo,“ dodal mávaje

sadou šperháků navléknutých na provaze.

„Cos to provedl, kluku nešťastná,“ vyděsil jsem se, „a kdes ty pakliče vůbec vzal? Chceš, aby mě zavřeli?“

„Vzal jsem je doma z krabice pod postelí, kde zůstaly po tatínkovi. On teď bydlí na Borech. A kdyby vás zavřeli, tak tam budete s ním. Vy ho naučíte, jak se dělá kříž, on vás, jak se dělá samoobsluha. Lidé si mají pomáhat, ne?“

Sebral jsem mu jeho šperháky, poděkoval na kolenou Pánu Bohu za to, že si Pannu Marii vzal k sobě svatý Jan, a nikoli náš David, a usoudil, že bude asi nejlépe pout' ukončit. V bazilice jsme se ještě jednou společně pomodlili, poděkovali za vše, co jsme zde prožili, a pak se už s Pannou Marií Svatohorskou rozloučili.

Pomalou jsme se vraceli na parkoviště, kde jsme museli chvíli čekat na osmdesátiletou paní Mráčkovou, kterou zlobí nohy. Poslal jsem proto děti, aby jí šly naproti a pomohly dolů. Nenapadlo je nic jiného než jí připnout kolečkové brusle. Brzy nato svištěla paní Mráčková kolem nás téměř kosmickou rychlostí, volajíc střídavě: „Panno Maria, pomoz!“ a „Děti moje, jak se na tom brzdí!“ Naštěstí se zastavila o dřevěný plot, ve kterém prolomila dvě plačky, a pak už nic nebránilo, abychom se naskládali do aut a vydali zpět domů.

Přitom jsme stihli ještě jednu malou občerstvovací zastávku ve vesničce Míšov. Děti se mě zeptaly, jestli si na louce u silnice mohou zahrát fotbal, což jsem jim povolil, pokud se moc nepokopou a nevytlučou okno u kiosku se zmrzlinou. Hned obuly kopačky a daly se do toho. Protože je mám dobře vychované, mou podmínku splnily. Nevytlučily okno u kiosku, ale u jedné projíždějící oktávie.

Ano, byla to opět krásná pout' k Panně Marii na Svatou Horu. Největší radost jsem měl ale z toho, že přinesla i své duchovní plody, o které jsem tolik prosil. Neobrátíl se jen jeden poutník, nýbrž celá rodina. Pan Havlíček během zpáteční cesty zkusil, co to udělá, když tam dá trojku, a obrátil svou Škodou 1203 i s manželkou a dětmi na střechu.

Jiří Barhoň

Z knihy: *Pane faráři, já vás budu muset zabít!*
Vydalo Karmelitánské nakladatelství 2007

Moje nezapomenutelné prázdniny

Můj nejlepší kamarád byl Kulička. On se vlastně ani Kulička nejmenoval, ale jelikož vypadal jako malá koule, kulička, tak jsme mu říkali Kulička. Byl to legrační kluk. Poprvé jsem ho potkal jednou v létě, když jsme byli oba ještě malí kluci. Viděl jsem ho, jak pobíhal po dvorku, snažil se chytit do sítky motýla. Motýl ho škádlil, poletoval z jednoho místa na druhé a ne a ne se dát chytit. Motýl hrál s Kuličkou hru „chyt' mě, jestli můžeš". Nakonec přistál na trávě jen několik coulů od Kuličkovy nohy. Kulička se na mně vítězoslavně podíval a přiklopil motýla sítkou. Ale dřív než mohl motýla chytit do ruky, motýl nějak proklouzl ze sítky a uletěl na svobodu. Kulička padnul do trávy a smál se, až se prohýbal a radostí až plakal. Bylo jisté, že jsme oba měli rádi tuhle naši první hru.

Od té doby jsme byli nerozluční kamarádi. A nakonec, vždycky bylo dobré mít toho malého „buřtíka“ v naší společnosti, i přesto, že se mu směla lepila na paty. Kulička měl u všeho, co dělal, pekelnou smůlu.

Když jsem šel navštívit svého dědu Lazáka, obvykle jsem vzal Kuličku s sebou. Život na statku nebo hospodářství, to bylo něco zvláštního pro nás. Můj děda Lazák, který měl hospodářství ve vesnici Nemyčeves u Jičína, byl hodný a chytrý člověk. Byl to písmák, který rád psal a zapisoval, co se přihodilo v životě u nich na vesnici. Byl jako pohyblivá encyklopedie, o všechno se zajímal a byl také kronikářem ve své vesnici. Já také rád píšu a čtu. To jsem asi podědil po dědovi Lazákovi.

Měl jsem to moc rád, kdykoliv jsem mohl jít na statek svého dědečka. Tam jsem vždy dostal něco dobrého k jídlu. Moje babička byla moc dobrá kuchařka. Měla však jednu vadu, že si vzala do hlavy, že mě vykrmí. Chtěla ze mně hubeňoura udělat druhého Kuličku. Možná proto, že můj děda pracoval od

slunka do slunka a já obvykle s ním. Babička se to nikdy nepovedlo, aby mě vykrmila na tlust'ocha, jako byl Kulička. Vstávali jsme časně ráno. Ani jsme nepotřebovali budíka. Krásný kohout nás svým kokrháním budil již brzy ráno. První, co jsme udělali, bylo, že jsme nakrmili a napojili pár pěkných koní. Po práci na poli jsem si obvykle sednul na jednoho koně a toho náručního jsem měl na krátké uzdě a jel jsem je vykoupat do rybníka, co byl uprostřed vesnice na návsi.

Můj děda byl pokročilý farmář. Dalo by se říct, že byl předchůdce farmářů, kterým zde v Americe říkáme „truck farmers“. Ale děda neměl žádné nákladní auto, ani traktor a vůbec žádné auto. Jak začal? Začal pěstovat na poli hlávkové zelí ve velkém. Od nějaké továrny, kde nakládali kyselé zelí, dostal smlouvu a tím změnil celé sedlačení na pěstování zeleniny. Hlávkové zelí nemusel vozit do továrny na nákladním autě, které ani neměl, ale továrna zařídila, že ve vesnici zastavil nákladní vlak a půl vesnice se zúčastnilo při nakládání hlávkového zelí do vagónů. O výrobu zelí na kyselo nebo sladkokyselo se postarali zaměstnanci továrny již sami. Víím, že kyselé zelí bylo moc dobré, neboť děda dostal občas malý soudek na ochutnání. Děda měl také plno ovocných stromů. Byl jediný ve vesnici, kdo měl sušárnu na ovoce. Okolní sedláci si sušili u dědy hlavně švestky, za což mu zaplatili malý poplatek. Také se pamatuji, že v době, kdy rostly houby, je v sušárně také sušil.

Kulička a já jsme se cítili na dědově statku jako v ráji. Nebudete věřit, co se stalo jednou Kuličkoví během našich letních prázdnin. Dědovi všichni záviděli, že měl lepší a krásnější docela normální věc pro lidskou potřebu. Zatím co záchod jiných sedláků stál někdy v rohu na dvorku anebo blízko hnojiště a byl větrem ošlehaný, z kterého odprejskala barva, dědův záchod byl krásně nabarven a stál jako v zahrádce, neboť okolo

bylo plno krásných květin a babička musela záchod každý týden pěkně vydrhnout. Na co se však dobře pamatuji a co jsem neviděl nikde jinde na světě bylo, že na dědečkově záchodě mohli sedět tři najednou. Ano, dědečkův záchod měl tři toaletní díry. Ale ne obvyklé díry! Ty byly vyříznuty do tvaru srdce.

Na tom záchodě jsem strávil hodně času. Ne, že by mi nebylo dobře po vaření mojí babičky, to ne, ale poněvadž děda tam měl spoustu zajímavých novin. Jednou tam měl dokonce noviny až z Ameriky. Byly to farmářské noviny odněkud z Texasu, jmenovaly se *Hospodář*. Tenkrát nebyl ještě toaletní papír a tak noviny po přečtení sloužily ještě k tomu druhému účelu, ne jenom k „záchodovému“ studiu. Děda tam měl také farmářský katalog, ale listy z něj nebyly tak dobré, poněvadž byly dost silné a pak ten papír byl jako voskovaný a smekal se. Přesto jsem rád listoval v katalogu a díval se na obrázky hospodářského nářadí a koňských strojů.

Jednou během našich letních prázdnin na dědově statku můj přítel Kulička dostal nutkání jít na záchod. Sotva dveře u záchodu za ním zapadly, slyšeli jsme strašný řev, že jsme až zůstali omráčení. Kulička vyběhl ze záchodu, ven, kalhoty měl až dole u kotníků a řval: „Kousnul mě had! Kousnul mě had!“

Nikdy se nic takového nepřiřadilo na statku mého dědy, ale když se děda podíval Kuličkoví na zadnici, viděl, že tam má několik štípnutí. Ozbroušen srpem otevřel dveře u záchodu a pomalu, pomaloučku se blížil k díře u záchodu. Tam z díry koukala na dědu babiččina kvočna, která tam seděla pod třetí toaletní dírou, kterou nikdo obvykle neužíval až Kulička.

Chudák Kulička. Tentokrát si moc nevyčutnal prázdniny na dědově statku. Pro mne to však byly prázdniny nezapomenutelné.

Lubomír Hromádka

MLADÝM

Výjimečný pomocník

Když jsem v červnu končila studium na gymnáziu sv. Cyrila a Metoděje v Nitře, stále více jsem cítila, že mě Bůh volá, abych patřila jen jemu. Ale necítila jsem se dost silná, abych udělala toto rozhodnutí, a proto jsem se začala modlit. Prosila jsem Pána, aby mi sám přišel na pomoc, je-li to jeho vůle, abych se stala řeholní sestrou. Tuto myšlenku jsem nosila v tichosti ve svém srdci a doma jsem nikomu nic neříkala. A všichni očekávali, že budu pokračovat ve studiu. V modlitbě jsem však nabyla jistoty, takže jsem se dokázala rozhodnout. Velký boj však začal teprve tehdy, když jsem své rozhodnutí oznámila doma. Všichni byli velice překvapeni. *Proč tak náhle?* říkali. *Ty jsi tak mladá. Vždyť je ti teprve 18! Ani sis to ještě dobře nerozmyslela. Nejdříve bys měla dostudovat a potom si najít zaměstnání, abys mohla vydělávat peníze!*

Zvláště mého strýce, bratra mé matky, zasáhlo moje rozhodnutí jako blesk. Poznamenan období komunismu, žil daleko od víry. Protože po rozluce mých rodičů se cítil za mne odpovědný, trval na tom, abych studovala, stala se lékařkou a udělala kariéru. Chtěl financovat mé studium v zahraničí a mohla bych začít studovat bez problémů. Vícekrát přišel za mnou do školy v naději, že mě přemluví. Když jsem ho však nechtěla uposlechnout, byla situace doma stále více napjatá. I moje matka se tím trápila, protože všichni příbuzní ze všech stran ji obviňovali, že ona mě k tomu přemluvila, protože je věřící. A tak nám oběma zůstal jen sám Pán Bůh. Matka i já jsme se začaly modlit, aby se stala vůle Boží, jestliže chce, abych následovala jeho volání, ať vede všechno podle své vůle.

Pak nastal den, kdy strýc přišel k nám domů zcela zmatený a řekl mi: *Aneto, já už vím, že Bůh chce, abys byla misionářkou, protože On sám tě ochraňuje.* Potom vyprávěl mně a mé matce, co ho přivedlo k takové změně smýšlení:

Vrátil jsem se ze služební cesty. V obýváku jsem si lehl na gauč a automaticky jsem zapnul televizor. Pak jsem však usnul, protože jsem byl unavený. Náhle jsem se probudil, bylo kolem druhé hodiny. Obrazovka blikala, protože program již skončil, a já jsem sáhl po dálkovém ovládání, abych televizor vypnul. Tu jsem pocítil, že v pokoji někdo je. Intuitivně jsem se zvolna otočil ke koutu, kde byla velká čínská růže. A tam, i když se mi to zdálo neuvěřitelné, stála zářící postava - a já jsem okamžitě pochopil, že je to anděl. Byl dosti velký a měl nádherné bílé šaty. Nikdy v životě jsem neviděl tak nádhernou zářící bílou barvu. Kolem hlavy měl diadém a zlatou čelenku. Jeho tvář však byla zahalena do takového lesku, že jsem se mu nemohl podívat přímo do tváře. Křížem přes prsa měl zlatou štolu a v pravé ruce držel velký meč. Zdálo se, jako by ho chtěl každou chvíli vytasit. Na

nohou měl zlaté sandály s jemnými řemínky jako za Ježíšových dob. Anděl stál tiše, ukázal se mi, ale nepromluvil ani slovo. Zajímavé bylo, že jsem se vůbec nebál, i když jsem cítil, že z něho vychází velká moc a autorita. Potom jsem svůj pohled obrátil na druhou stranu, abych se přesvědčil, že dobře vidím a nic si nevymyslím. Když jsem se opět otočil k andělovi, už tam nebyl. Na druhý den jsem k velkému údivu zjistil, že velká čínská růže, vedle které anděl stál, byla zcela uschlá. Ještě den předtím byla v plné kráse, měla mnoho květů a listů, nyní z ní zbyl jenom pahýl.

Prostřednictvím tohoto nočního zážitku jsem pochopil především dvě věci, pokračoval můj strýc: Uvědomil jsem si, že existuje někdo větší, než jsem já, a že já nemohu bojovat proti Bohu. A za druhé: Když má už anděl tak velkou moc, o co větší moc má Bůh, který chrání ty, které si vyvolil. Ano, Aneto, pochopil jsem, že Bůh tě povolal a že se nesmím stavět proti jeho plánům. A ještě něco se ve mně změnilo. Od té doby se už nikoho a ničeho nebojím.

Od té doby uplynulo šest let a já jsem v létě ve Staré Haliči dokončila noviciát a mohla jsem Ježíši říct své definitivní ano. Jsem Bohu nesmírně vděčná, že v době mého rozhodování vyřešil moje problémy pokojnou cestou, a to právě prostřednictvím anděla, snad i mého anděla strážce.

Sestra Terezie, Světlo 38/05

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Šlechta v Německu, v Rakousku a v Čechách

Ze státoprávního hlediska dnes v Německu vlastně žádná šlechta neexistuje, užívá se však pojmu šlechta při poimenování skupiny osob, které k této vrstvě podle starého šlechtického práva a původu patří, je to „historická šlechta“. Zásadou svého historického vývoje se může Německo v porovnání s jinými evropskými státy pochlubit největší hustotou rodin, přiřazovaných k vyšší šlechtě. Až do roku 1806 tvořil Německo značný počet velkých a malých území, na nichž měl příslušný zeměpán (kníže, hrabě, kníže – biskup) výsostnou moc, vládl na svých územích do značné míry nezávisle. Když však po památném základním výnosu říšské deputace v roce 1805 a po zrušení Svaté říše římské národa německého v roce 1806 došlo k novému uspořádání politických poměrů v zemi a byly vytvořeny větší německé státy, ztratila v Německu větší část suverénů svoji suverénní moc nad svými státek. K tomuto „stavovskému panství“, jak byly mediatizované (čili suverénní vlády zbažené) knížecí rody pojmenovány ve spolkovém aktu z roku 1815, což byla vlastně ústava tehdy vzniklého Německého spolku, patřili Fürstenbergové, Hohenlohoové, Thurn - Taxisové, Salínové, Sayn - Wirtembergové, Wittelsbachové nebo Wettinové, kteří až do roku 1918 panovali jako králové v Prusku, ve Württembersku, v Bavorsku a v Sasku, jako například pozdější knížata ze Salm-Salmu, zmiňovaná poprvé již v roce 952. S mediatizovanou šlechtou - podřízenou dosud jen císaři - nezacházeli její noví panovníci nijak zvlášť dobře, ale přesto si šlechta uchovala svůj rodový majetek a jistý vliv. I později měli šlechtici štěstí: Jejich území ležela převážně v západní nebo jižní části Německa, takže si své značné jmění dokázali udržet i po druhé světové válce.

Spolkovým aktem z roku 1815 neziškala sice mediatizovaná šlechta v Německu zpět svou dřívější výsostnou moc, ale byla postavena na roveň vládnoucím

dynastiím a její příslušníci byli považováni za rovnorodé. Společensky tedy od té chvíle zaujímali stejné postavení jako dosud panující knížata, vévodové, velkovévodové a králové. Podle dnešních měřítek by se to mohlo zdát málo, ale tehdy znamenala tato rovnoprávnost mnohem víc: totiž příslušnost k vyšší evropské vrstvě a mocnost zaujmout veškeré vedoucí pozice ve státě, v armádě, v církvi a v diplomacii, vyhrazené šlechtě. Za přispění rozsáhlých příbuzenských vztahů slibovaly tyto posty dostatek vlivu a většinou také zámožnost. Ještě dnes existuje v Německu 45 rodů této mediatizované šlechty. Jejich náležitým společenským oslovením je „Jasnosti“, správné oslovení u někdejších suverénních hrabat, jako byla hrabata z Erbachu, zni „Osvícenosti“. Staré Durynsko patřilo k těm zemím Německého císařství, kde sídlilo nejvíce panujících šlechtických rodů.

Pruská ústava stanovila již v roce 1850, že „všichni Prusové jsou si před zákonem rovni“ a veškeré úřady „jsou stejnou měrou přístupny všem, kdož jsou k jejich vykonávání způsobilí“ avšak na faktické převaze šlechty ve veřejném životě, ve společnosti, v armádě a především ve vládě a v diplomacii se až do roku 1918 nic nezměnilo.

Vzpomeňme na knížete Otto von Bismarcka, který od roku 1862 byl pruským ministerským předsedou a ministrem zahraničních věcí. Prosazoval politiku sjednocení Německa pod pruským vedením. Po porážce Rakouska v prusko-rakouské válce u Hradce Králového dosáhl Bismarck vytvoření Severoněmeckého spolku v čele s Pruskem. V roce 1870 Bismarck vyprovokoval válku s Francií a po porážce Francie v roce 1871 bylo vyhlášeno německé císařství, jehož hegemonek se stalo Prusko. V letech 1871 až 1888 v Německu panoval císař Vilém I., v roce 1888 krátce Fridrich III., v letech 1888 - 1918 císař Vilém II. (K pádu říšského kancléře Bismarcka došlo

v roce 1890, Bismarck zemřel v roce 1898.)

Po roce 1918

„Veřejnoprávní výsady či újmy odůvodněné původem či stavem musí být zrušeny. Šlechtické přídomky platí pouze jako součást jména a nesmějí být více propůjčovány.“ Tento článek 109 ústavy Výmarské republiky zrušil v Německu šlechtu jako privilegovaný stav po první světové válce. Konkrétním naplněním tohoto článku byly pak zákony jednotlivých německých zemí, kupříkladu Bavorska nebo Württemberska. Od roku 1918 neexistuje šlechta na státoprávním, ale pouze na soukromě právním základě společenského práva.

Od roku 1919 až do roku 1925 byl v Německu prezidentem Friedrich Ebert, po něm od roku 1925 do roku 1934 byl prezidentem Paul von Hindenburg. V roce 1934 se vůdcem Velkoněmecké říše stal Adolf Hitler. Dne 21. března 1933, v „postupimský den“ se sešel v postupimském vojenském posádkovém kostele poprvé nový říšský sněm. Na zasedání se také objevil korunní princ Wilhelm a řada dalších aristokratů jako pěstouni svazku šlechty a „nové říše“. O tři dny později byla faktická Hitlerova diktatura zlegalizována Hindenburgovým podpisem zmocňovacího zákona. Říšský prezident Hindenburg vystoupil na zasedání říšského sněmu v Postupimi v uniformě císařského polního maršála.

Ztrátu morální věrohodnosti, kterou německé vyšší šlechtě přinesla angažovanost řady jejich příslušníků v národně socialistické straně, nedokázali nahradit ani četní jiní němečtí aristokraté, kteří položili život v aktivním odporu proti Hitlerovi, jako například Henning von Tresckow nebo Claus Schenk hrabě von Stauffenberg.

Po roce 1945 většina aristokratů z oblasti dnešních spolkových zemí Sasko a Durynska přišla o své majetky, protože

se dostaly do sféry vlivu sovětské okupační zóny a byly vyvlastněny.

Rodové zákony vyšší šlechty

Jsou vyšší šlechtou nadále respektovány. Ačkoliv vyšší šlechta nezaujímá dnes ve Spolkové republice Německo žádné výsadní postavení, aristokratické rody se nadále drží zásad stanovených v jejich rodových zákonech, aby zajistily soudržnost rodového majetku a svou rodovou kontinuitu.

Aristokracie v Rakousku

V habsburské rakousko - uherské monarchii neexistovala však v letech 1866 až 1918 vyšší šlechta, kterou by bylo možné srovnávat s obdobnou německou aristokracií, tvořenou až do roku 1918 bývalými (mediatizovanými) rody nebo ještě vládnoucími dynastiemi. Rakouský císař František Josef I. se ujal přímé vlády nad svou zemí a všechna výsostná práva měl ve svých rukou. Císař František Josef I., který vládl v letech 1848 až 1916, byl skutečným císařem Rakouska, zatímco německý císař Vilém II. byl jen německý císař titulem, svrchovaným zeměpánem (suverénem) byl německý císař Vilém II. pouze v Prusku. V ostatních německých zemích tuto funkci zastával král, případně vévoda nebo kníže. Podle práva byli tito panovníci rovnocenní jako spolková knížata německému císaři. Naproti tomu rakouská knížata nebyla svrchovanými zemskými panovníky, nebo jen formálně na několika malých územích. Vliv rakouské aristokracie na vysokou politiku vídeňského dvora byl malý. Jako stav mohla vyšší šlechta v Rakousku sotva zasahovat do vysoké politiky, na rozdíl třeba od rakouského kancléře Metternicha, pocházejícího z Porýní v Německu, nebo od pozdějších, zčásti ihned do šlechtického stavu povýšených ministrů, jako byl Bach nebo Bruck, z nichž každý měl sám o sobě větší moc než celá Panská sněmovna ve Vídni dohromady, která měla - podobně jako například spolková rada v dnešním Německu - funkci grémia. Pokusy rakouské aristokracie změnit mocenský poměr mezi císařem a vyšší šlechtou v její prospěch byly ry-

chle odhaleny a odrazeny. Protiváhu k požadavkům rakouské aristokracie nacházeli rakouští císařové dokonce ve zvýhodňování „obyčejných“ cizích šlechticů nebo v povyšování neurozených občanů za skutečné zásluhy do šlechtického stavu. To však vyšší šlechta Rakouského císařství neviděla ráda a na své recepcce novou šlechtu ani nezvala.

Významné rakouské aristokratické rody byly českého, maďarského, polského, italského i španělského původu. Toto mezinárodní složení rakouské šlechty nepřinášelo však automaticky nějakou její mimořádnou otevřenost ke vztahu k ostatním vrstvám obyvatelstva, zvláště když rakouskou aristokracii porovnáváme s francouzskou, anglickou nebo pruskou šlechtou.

Rakouská dvorní aristokracie si zbudováním a upevněním „první společnosti“ monarchie zajistila pro sebe privilegium bezprostřední služby císaři a přístup na slavnosti, na státní audience a na oslavy dynastie. Aristokracii v Rakousku se sice často jen s velkým úsilím dařilo uhájit své hospodářské pozice, ale až do konce monarchie si udržela kontrolu nad přístupem ke dvoru. Kdo nemohl prokázat, že všech jeho šestnáct prapředků bylo šlechtického původu, byl u dvora trpěn jen ve výjimečných případech. Byl to předpis přísného španělského dvorního ceremoniálu, kterým se vídeňský císařský dvůr řídil. Z tohoto důvodu se také objevil zvyk „osmi předků v rodinné hrobce“. Pokud bylo třeba nějakému čerstvě povýšenému šlechtici umožnit přístup k vyššímu postavení u dvora, bylo mu přiznáno osm stavovsky vyhovujících předků, to znamená, že dávno zesnulí členové rodu byli ku prospěchu žijícího příslušníka rodu dodatečně povýšeni do šlechtického stavu.

Německý císařský dvůr v Berlíně skýtal mnohem snadnější přístup a byl v trvalém kontaktu s okolním světem umění, vědy, hospodářství a bank. Německý císař Vilém II. uvažoval při veškerém svém velikašství a nákladné prezentaci sebe sama v tomto směru moderněji než skromný a pracovitý rakouský císař František Josef I. ve Vídni. Vídeňský dvůr a jeho dvorní aristokracie, čítající kolem tří set šlechticů, zůstaly izolovány a vzdáleny lidu. Ani oblíbené

a půvabné „Sissy“, rakouské císařovně Alžbětě, ani korunnímu princí Rudolfovi, který si nakonec společně se svou milenkou vzal život, se nepodařilo na delší dobu prorazit přísná tabu této společnosti.

Šlechta v Čechách

Od roku 1526 až do abdikace císaře Karla I. v roce 1918 byli českými králi římskoněmeckí a později, od roku 1806, rakouští císařové z rodu Habsburků. Až do pádu rakousko-uherské monarchie zastávaly významné české šlechtické rody dědičné tradiční úřady při královském dvoře. Například Colloredo-Mansfeldové zastávali úřad nejvyššího dědičného stolníka, Černínové úřad nejvyššího dědičného číšníka, Kinští úřad nejvyššího hofmistra, Lobkovicové úřad nejvyššího komořího, atd. Česká šlechta patřila k velkostatkářům. Na otázku, proč v Čechách vznikaly velkostatky a proč zanikla třída zemanů, tedy to, čemu se anglicky říká „genry“ Karel Schwarzenberg odpověděl, že třída zemanů „nepřežila třicetiletou válku a všechny následující vojny, které se obvykle odehrávaly v Čechách. Mínil tím válku polskou, švédskou a rakouskou. Když za takové války přišla soldateska do vesnice, obyvatelstvo vymordovala, krávy sežrala a co mohl dělat zeman, který, když měl štěstí, to přežil někde na tvrzi? Musel vzít kord a nechat se najmout do armády, aby vydělal peníze, protože jeho statek byl v čudu. S velkostatky byly v té době samozřejmě také těžkosti, správci si stěžovali a ptali se, jak hospodařit, když nemají lidi, ale přece jenom to měl velký grunt lepší, mohl si pomoci. Mohl přesouvat jak dobytek tak lidi a to na malém statku nešlo. Proto tyto malé statky zanikaly. Marxisticky řečeno, nastala tedy doba akumulace a v ní vlastně během sto padesáti let český zemanský statek skoro vymřel a tím koncem osmnáctého století vymizela i drobná česká šlechta. Tenkrát holt ještě nebyl systém založen, jako například svého času byla Včela, který by to udržel.

Toto se tedy v okolních zemích nestalo, tam se drobná šlechta udržela, to je specifikum Čech a Moravy a do jisté

míry Dolního Rakouska. Viděno sociologicky, byla to velká tragédie, protože z Čech vymizela střední šlechtická vrstva, která by vyplňovala prostor mezi venkovským obyvatelstvem a velkými rodinami. Velké šlechtické rodiny byly vždycky více ve službách internacionální politiky, úřadovaly ve Vídni, v Paříži nebo čert ví kde, ale neměly nikdy denní styk s obyvatelstvem jako malá šlechta.

Jako každá přehnaná akumulace to přineslo hlavně negativa. Zní to trochu divně, když to říkám zrovna já, protože Schwarzenbergové na tom nejvíce vydělali, celé osmnácté století kupujeme víceméně jeden statek za druhým a díky tomu náš majetek vzrostl do ohromné velikosti. Ale že to byl nepěkný vývoj, to je jistě pravda. Koncem devatenáctého století, kdy existují skoro už jen velkostatky a pak sedláci, to není zdravá struktura.“

Česká vyšší šlechta se na rozdíl od šlechty jiných evropských zemí velmi brzy aktivně zapojila do průmyslu a hornictví. Šlechta odedávna dovedně využívala jak svého vodního práva, tj. vody jako zdroje energie, tak práva na těžbu surovin, například dřeva a nerostného bohatství, i předkupního práva na len, vlnu a přízi. Velkostatkům byly podřízeny zpracovatelské podniky na jejich pozemcích, jako pivovary, palírny, cihelny, mlýny a od 19. století také cukrovary, ale také sklárny a vysloveně průmyslové závody. Přinášely jednak

zvýšení celkových příjmů, jednak také umožňovaly investice do vybavení zemědělství mechanizací. V době vrcholící industrializace v 19. století měla vyšší šlechta v rukou dvě třetiny výroby surového železa a z jejich dolů pocházela téměř polovina veškerého vytěženého uhlí. Kapitál, který šlechtě připadl z výkupu sedláků z roboty v roce 1848 šlechta opět obratně investovala. Například Jan Adolf kníže ze Schwarzenbergu věnoval 2,2 milionu zlatých do rozvoje zemědělských a průmyslových výrobn na svých panstvích a mimo jiné nechal přestavět i zámek Hluboká. Arcibiskup Rudolf, olomoucký arcibiskup, Fürstenbergové a další zavedli ve svých hutních závodech v Čechách tehdy nejmodernější známou technologii z Anglie a Skotska. Byli označováni za průkopníky modernizace průmyslu v Čechách a na Moravě.

Na závěr dejme slovo opět Karlu Schwarzenbergovi, aby odpověděl na dotaz, co to vlastně je, být šlechticem. „V historii šlechtic na jedné straně byl člen ozbrojené družiny vládce, ale na druhé straně byl za své poddané odpovědný a musel je bránit. Abych tak řekl, ta odpovědnost byla a je pro nás tím nejdůležitějším. Celá výchova mých rodičů vlastně systematicky vedla k odpovědnosti za naše lidi. Jak by řekl Konrád Lorenz, tento princip výchovy mě „hat geprägt“, tedy mě razil nejvíce. Vlastně již od útlého dětství na Orlíku

až do posledního rozhovoru s mojí matkou v minulém roce se všechno točí kolem této odpovědnosti, to u nás bylo vždy to nejdůležitější. Ale vraťme se k českým dějinám. Druhá strana české tragédie je dána rokem 1918, kdy všechna šlechta z politického českého dění vypadla. Najednou jí už nebylo. Tím vymizely také nesympatické vlastnosti, které vždy s sebou šlechta nese, ale do jisté míry taky zmizel právě ten pocit odpovědnosti. Někdy mám dojem, že právě díky tomu, že vymizela drobná česká šlechta a že vyšší šlechta zmizela z politiky, se tragédie roku 1938 ještě více urychlila.“ Tolik Karel Schwarzenberg v interview v zahraničí před rokem 1989.

K osudům české šlechty a českých králů redakce Hlasů národa v uplynulém období uveřejnila následující články: Rod Kouniců 4/02, Rod Kinských 6/02, Hrabě Leopold Berchtold 8/02, Schwarzenbergové 11/02, Chotkové 1/03, Rod pánů z Lobkowitz 3/03, Kolowratové 5/03, Sternbergové 7/03, Hrabě Sporck 12/03, Smiřičtí ze Smiřic 2/05, Wratislavové z Mitrowitz 4/05, Přemyslovský rod 2/06, Karel IV. 3/06, Václav IV. 5/06, Jiří z Poděbrad 9/06, Albrecht z Valdštejna 11/06, „Na úsvitu našich dějin“ rod Slavníkovců 4/07, Jalpynul čas aneb doba českých králů 9/07. V roce 2008 budou ještě uveřejněny články o rodu Žerotínů a Černínů.

Alena Kulheimová, Česká republika

Voice of Cleveland

WERE 1490-AM

Sundays: 1.00 - 2.00 p.m.

WHKW 1220-AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m.

Also on the Internet: www.whkwradio.com

Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

**Vás zve k poslechu hudby
z naší vlasti**

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

I've Got a Question

Are we keeping Christ in Catholic?

Priests are asked a lot of questions about religion. As a former pastor and Dear Padre author and now mission preacher and editor of Liguorian, I'm asked even more than the norm. Now, I'd be the first to admit I don't know everything, but I always try my best to do the research and answer the questions as honestly as possible.

Some questions require a precise answer straight from canon law: "Can deacons anoint the sick?" Others need a bit more pastoral approach: "How can I get my children back into the Church?" Some are clear and straightforward: "When is Easter next year?" Others are a bit vague and require some reading between the lines: "Isn't it wrong for my pastor to prohibit me from doing youth ministry?" Others are loaded: "Can non-Catholics go to heaven?"

More often than not, the answers evoke more questions. So you won't be surprised to learn that I have a few of my own not-so-easy-to-answer questions.

One near the top of my list is, Why do some Catholics get so upset when I use the term Christian? Are they not Christian? I'm not talking about people who prefer the title Catholic over Christian. I'm talking about people who've gotten angry and upset, even

hostile, because I or someone else chose to use Christian over Catholic. Some of them have even accused me of betraying my faith, of surrendering in some sort of battle.

Now, I realize that some non-Catholics don't regard Catholics as Christians, but that's their prejudice. What I don't understand is why some Catholics do not consider themselves Christians. Any person following Christ is a Christian.

The term catholic, which means "universal," speaks of our interconnectedness - the communal dimension of our faith. The term Christian refers to anyone who follows Christ. What could be more fundamental about Catholic belief? Maybe the confusion started because we use the title Catholic to distinguish ourselves from other Christians. It sets us apart, whereas the title Christian lumps us into one group, making it kind of a universal term...hmmmmmm!

Remember the movie *Amistad*, about a mutiny aboard a slave ship? I love the scene in which the Africans call the Christians "the miserable people" because it touches on other questions I've often asked myself: Why is it that we, who possess the Good News, always seem to be having such a bad day? Why do we, who are under the protection of our God, have such fear?

It seems to me that many Catholics are miserable, consumed with what they don't have and with what terrible thing is going to happen next. We focus so much of our energy on the negative that we seem to have forgotten the positive. We spend more time defending our faith than living it. Why does it make headline news when someone simply does something nice for someone else?

The next time you go to Mass, watch your fellow Catholic Christians come and go and receive the Eucharist. Listen to how they pray and sing—or how they don't. Most important, as they leave the parking lot, watch to see if Mass changed them. At the time we should be at our most joyous, we are often lackluster or downright depressed. If people who knew nothing about Jesus or our faith and who spoke no English came to your parish for Mass, would he or she understand the joy of our faith? Would they want to come back and learn more? Would they leave filled with hope? Or would they simply leave?

Which brings me to my ultimate question: As Christians - children of God and disciples of our Lord and Savior Jesus Christ - where is our trust, our wonder, our hope, our joy?

*Fr. Rick Potts, C.Ss.R.
Liguorian, May - June 2008*

Profiles and oeuvres of Czech Artists

Josef Lada

(December 17, 1887 - December 14, 1957)

It may seem implausible to follow up the great artistic achievements of a world renown architect such as Santini – Aichel whose works we featured in the last issue of *Voices of the Nations* with a humble illustrator. However, there are popular artists in every country who produce genre illustrations of everyday life, traditional folklore and comic encounters which capture the heart and soul of the nation. Two American artists of such distinction come to mind: Norman Rockwell (1894 – 1978) a photo – realistic illustrator and Grandma Moses (1860 – 1961) a naive folk artist.

Good Soldier Švejk

Josef Lada was born in a small hamlet of Hrusice near the river of Sázava, into an impoverished family of village shoemaker. The crude cottage constructed of stone, wood and thatched roof, with earthen floor was the humble abode for 6 members of Lada's family. The human living quarters consisted of one room which included the workshop, kitchen, bedroom, washing and eating space, with an attached stable for one cow, a pigsty, primitive sheds for geese and chickens, and a tiny barn. Lada's early education took place in the three room village schoolhouse. At the age of 14 he began to learn house painting and theater deco-

Typical view of a Czech village

rating, but after only one year he became an apprentice in the bookbinding trade in Prague. His first 4 drawings were published in the periodical *May* in 1904. Finally in 1906 he became a regular student at the Art and Industrial School

Easter Monday "whipping chase"

where his talent flourished under the guidance of influential faculty members, professors Dítě and Hofbauer. In 1907 Lada met Jaroslav Hašek whose novel *Good Soldier Švejk* he later illustrated. Between 1908 and 1940 his reputation grew not only in his native country but also abroad. His works were exhibited in Paris, Leipzig, Vienna, Berlin, Geneva, Venice, Rome, Edinburgh, Stockholm, Budapest, Moscow, Copenhagen and China even after his death in 1957. His winsome drawings inspired theater and

Fairy tale about a crow and a fox

cinema artists and producers of several generations. His lifelong focus on childhood experiences, children's outdoor games, fairy tales, animal stories, seasonal observations, traditional holidays and human follies, guarantees that his drawings will continue to be published in the popular format of postcards and calendars to the delight of young and old.

In 1947 Lada was awarded the official rank of "National Artist" by the Czechoslovak government. His prolific output of humorous folksy drawings remain undisputed among the Czech artists of the 20th century.

Tony Jandáček

*Photo on back page:
Josef Lada – Léto (Summer)*

LETO

